

The Project Gutenberg eBook of Kesäyön unelma, by William Shakespeare

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Kesäyön unelma

Author: William Shakespeare
Translator: Paavo Emil Cajander

Release date: February 5, 2014 [EBook #44831]

Language: Finnish

Credits: Produced by Tapio Riikonen

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK KESÄYÖN UNELMA ***

KESÄYÖN UNELMA

Kirj.

William Shakespeare

Paavo Cajanderin suomennos ilmestyi v. 1891.

Näytelmän henkilöt:

THESEUS, Ateenan herttua.
EGEUS, Hermian isä.
LYSANDER, | Hermian rakastajia.
DEMETRIUS, |
PHILOSTRATE, huvien järjestäjä Theseon hovissa.
PÄÄKKÖ, salvumies.
PUUTIAINEN, puuseppä.
PULMA, kankuri.
HUILU, palkeenparsija.
KIRSO, kattilanpaikkuri.
HOTKA, räätäli.
HIPPOLYTA, amatsonien kuningatar.
HERMIA, Lysanderiin rakastunut.
HELENA, Demetrioon rakastunut.
OBERON, keijukaisten kuningas.
TITANIA, keijukaisten kuningatar.
PUCK, eräs tonttu.
HERNEKUKKA, |
SEITTI, | Keijukaisia.
KOI, |
SINAPINSIEMEN, |

Keijukaisia kuninkaan ja kuningattaren palveluksessa, Theseon ja Hippolytan seuralaisia.

Tapahtumapaikka: Ateenan kaupunki ja sen läheisyydessä oleva metsä.

ENSIMMÄINEN NÄYTÖS.

Ensimmäinen kohtaus.

Ateena. Huone Theseon hovilinnassa.
(Theseus, Hippolyta, Phlostrate ja seuralaisia tulee.)

THESEUS.
Hippolyta, jo rientäin lähestyy

Hääiltämme; viel' uuteen kuuhun neljä
Ilopäivää on; mut voi, kuin vitkaan kuluu
Tuo vanha kuu! Se halujani ehkää
Kuin leski emintimä, joka syöpi
Ikänsä poikapuolen perinnöitä.

HIPPOLYTA.

Yön helmaan vaipuu väleen neljä päivää,
Unihin väleen kuluu neljä yötä,
Ja silloin kuu, kuin äsken viritetty
Hopeakaan, taivahalta katsoo
Hääriemujamme.

THESEUS.

Mene, Philostrate,
Ateenan nuoret huvituksiin kutsu!
Herätä vilpas, virkku ilon henki,
Pois hautajaisiin käske mielen synkkyys:
Se kalvas vieras loistoomme ei sovi.
Hippolyta, sua miekallani kosin
Ja väkivallalla sun lempes voitin;
Nyt, toista virttä laulain, häämme vietän
Kemuilla, juhlilla ja näytelmillä!

(Egeus, Hermia, Lysander ja Demetrius tulevat.)

EGEUS.

Eläköön Theseus, suuri ruhtinaamme!

THESEUS.

Suur' kiitos, hyvä Egeus! Mit' uutta?

EGEUS.

Vihoissani ma tulen valittamaan
Omasta tyttärestäin, Hermiasta. —
Demetrius, esiin! — Armollinen herttua,
Tää mult' on luvan saanut naida hänet. —
Lysander, esiin! — Mutta, jalo herttua,
Tuo hurmannut on tyttäreni mielen.
Runoja hänelle kannoit sa, Lysander,
Ja lemменlahjoj' immen kanssa vaihdoit.
Kuunvaloss' ikkunansa alla lauloit
Valeäänin valeleminen säveleitä.
Sukelsit kuvas hänen kuvastiinsa
Hiuskutrilla, koruilla, sormuksilla,
Kukilla, maiskeilla ja muulla romulla,
Joll' iso vaikutus on nuoreen tyttöön.
Juonillas tyttäreni tunnon kiedoit
Ja lapsen kuuliaisuuden näin käänsit
Tylyksi ykspäisydeks. — Jalo herttua,
Nyt jos hän tässä teidän edessäanne
Demetriot' ei suostu ottamaan,
Vetoan vanhaan oikeuteen ja tahdon
Hänestä määrätä kuin omastani:
Niin, joko ottamaan tään ylimyksen
Tai kuolemaan. Se tässä kohden ompi
Lain selvä sääntö.

THESEUS.

Mitä sanot, Hermia?

Tee työtä neuvottua, kaunis lapsi.
Sun tulee isäas pitää jumalanas,
Jok' ihanuutes loi; niin, hänen suhteen
Sin' olet vahakuva vaan, jonk' ompi
Hän leimannut; ja hänen vallassaan on
Se säästää tai se kuvattomaks tehdä.
Demetrius on sievä ylimys.

HERMIA.

Niin myös Lysander.

THESEUS.

Itsessänsä kyllä.
Mut nyt kun hän ei ole isäs mieleen,
Sun tulee toista pitää sievempänä.

HERMIA.

Oi, isälläni jos mun silmän' oisi!

THESEUS.

Sun silmäs tulee noutaa hänen mieltään.

HERMIA.

Rukoilen: suokaa mulle anteeks, herttua.
En tiedä, mikä voima rohkeeks sai mun;
En myöskään, loukkaako se kainouttani,
Jos tässä seurass' aatostani puollan;
Mut, armollinen herra, pyydän tietää,
Mik' ankarin mua kohtaa rangaistus,
Demetrioon jos suostuvani kiellän.

THESEUS.

Sun kuolla täytyy taikka ijäksesi
Pois kieltää seurustelu miesten kanssa.
Siis, kaunis Hermia, sydäntäsi kuule,
Nuoruuttas muista, tutki tarkoin vertas,
Ja sano, isäs valinnan jos hylkää,
Sa nunnanpuvussako kestää voit,
Pimiään luostarihin suljettuna,
Ja hedelmättömänä ikäs elää,
Ylistäin raukein virsin kylmää kuuta.
Kolmasti autuas ken näin vertaan hiltii,
Pyhissä käyden ikäns' impenä!
Mut maallisesti toki onnekkaampi
On hajuvedeks liuotettu ruusu
Kuin se, mik' impi-orallansa kuihtuu
Ja pyhäss' erakkuudess' elää, kuolee.

HERMIA.

Niin tahdon minä elää ja niin kuolla,
Ennen kuin neitseellisen oikeuteni
Sen valtaan heitän, jonka kylmää iestä
Sydämmeni ei valtiaakseen myönnä.

THESEUS.

Ajatusaika ota ensi ehtaan,
Ja sinä päivänä, jok' ikiliittoon
Mun yhdistääpi armahani kanssa,
Sa silloin ole joko valmis kuoloon
Tuost' ylpeydestäsi isääs kohtaan,
Tai miehekse8S Demetrius ottamaan,
Tai iki-neitsyyteen ja -erakkuuteen
Dianan alttarilla vannoudu.

DEMETRIUS.

Oi, myönny, armas. — Sä, Lysander, heitä
Mun oikeuteni hyväks heikot vaatees.

LYSANDER.

Demetrius, sinuahan isä lempii:
Nai sinä hänet; jätä Hermia mulle.

EGEUS.

Niin oikein, herjaaja! Ma häntä lemmin,
Ja mik' on mun, sen lempen' antaa hälle,
Ja mun on tyttö, ja Demetriolle
Kaikk' oikeuteni häneen luovutan.

LYSANDER.

Min', armollinen herra, yhtä jalo
Lien synnyltä koin hänkin, yhtä rikas,
Ja rikkaampikin, mitä lempeen tulee,
Niin onnen suosituinen kaikin puolin
Kuin Demetrius, milt'en suositumpi;
Ja, mikä enempi on kuin kaikki kerskat:
Ihana Hermia mua rakastaa.
Miiks en siis oikeuttani puolustaisi?
Tuo mies — sen hänen päänsä kautta vannon —
Nedarin tyttäreeseen Helenaan liehi
Ja tytön lemmen sai; nyt sulo impi

Ihailen, jumaloiden houreksii vaan
Tuot' uskotonta, petollista miestä.

THESEUS.

Tuon olen kuullut, myönnän sen, ja aioin
Demetriota siitä puhutella;
Mut ylellisten toimieni tähden
Sen aivan unhotin. — Demetrius, tule,
Ja tulkaa, Egeus, mua seuratkaa;
Mull' yksityist' on haastamista teille. —
Ja sinä, kaunis Hermia laita että
Sovitat haavees isäs tahdon mukaan:
Ateenan laki muuten tuomitsee —
Sit' emme millään keinoin saata muuttaa —
Sun kuolemaan tai iki-erakkuuteen. —
Hippolyta! mun armahani, tule!
Demetrius ja Egeus, seuratkaa!
Mull' omi teille hiukan toimitusta
Hääjuhlaa varten sekä kerrottavaa
Jotakin, joka teitä varsin koskee.

EGEUS.

Olemme iloll' alttiit palvelukseen.

(Theseus, Hippolyta, Egeus, Demetrius ja seuralaiset.)

LYSANDER.

Armaani, miksi on niin kalvaat poskes?
Kuin kuihtuvat niin pian niiden kukat?

HERMIA.

Satehen puutteest' ehkä, vaikka kyllin
Vois silmiäni vaanit niitä kistaa.

LYSANDER.

Voi! Mikäli ma olen lukenut
Tai kuullut kertomuksista, ei koskaan
Tyynt' ole uskollisen lemmen virta,
Näet, milloin ovat eri sukuperää —

HERMIA.

Voi tuskaa! Jalo halpaan kytketäänkö?

LYSANDER.

Tai muuten paripuolet ijän suhteen —

HERMIA.

Voi surmaa! Ikäkulullenko nuori?

LYSANDER.

Tai määrää heimon valinta —

HERMIA.

Voi, kammo!

Vieraanko silmill' armas valitaan?

LYSANDER.

Tai vaikka onkin soputunteisuutta,
Niin hyökkää sota, kuolema tai tauti,
Ja onni on kuin tuokioinen ääni,
Kuin varjo vaihtuva, kuin uni lyhyt,
Nopea niinkuin mustass' yössä leimaus,
Mi vilaukselta näyttää maan ja taivaan,
Mut ennenkuin sanoa ehdit: kah!
Sen hulmaisee jo pimeyden kuilu;
Näin pian täällä kirkkaus himmentyy.

HERMIA.

Jos puhtaan lemmen osa ain' on tuskat,
Niin salliman se kai on määräystä.
Siis kestäin kärsikäämme koetukset,
Kosk' yhtä omaa lemmellen on tuska,
Kuin itkut, unet, houreet, huokaukset
Tuon haaveraukan ovat seuralaiset.

LYSANDER.

Kehoitus oiva! Kuules, Hermia!
Tätini, leskivaimo, jolla suuret
On perimykset eikä yhtään lasta,
Ateenast' asuu kuuden virstan päässä.
Omana poikanansa hän mua pitää.
Siell', armas Hermia, sun avioitsen;
Ateenan julmat lait ei siellä meitä
Voi saavuttaa. Siis, jos sa mua lemmit,
Niin huomen-illall' isäs luota hiivi,
Ja metsässä, mi täst' on virstan päässä
(Miss' ensin sinut näin Helenan kanssa
Aamulla varhain Vappujuhlanan),
Sua siellä odotan.

HERMIA.

Lysander armas!

Cupidon parhaan jousen kautta vannon,
Lujimman kultakärki-vasamansa,
Venuksen viatonten kyyhkyjen
Ja kaikkein lemmen sulosidetten,
Rovion kautta, johon Dido nousi,
Kun viekas trojalainen pakoon sousti,
Kautt' ilmi-valain, joita rikkoi mies
Useempia, kuin nainen virkkaa ties:
Paikalla, jonka neuvoit mulle, armaan',
Ma huomenna sua vastass' olen varmaan.

LYSANDER.

Sanaasi luotan. Helena, kah, tulee.

(Helena tulee.)

HERMIA.

Helena kaunis, terve! Minne matka?

HELENA.

Sanoitko: kaunis? Tuota älä jatka!
Sun kauneuttas Demetrius lempii vainen,
Oi, sinä onnellinen kaunokainen!
On silmäs hälle johtotähtenä,
Ja ihanampi huultes hyminä
Kuin leivon laulu, joka keväin soipi,
Kun tuomi tuoksuu, vilja vihannoipi.
Jos niinkuin tauti tarttuis somuuskin,
Het', immyt kaunis, syliis syöksisin,
Silmiini silmäis loiston tartuttaisin,
Kieleeni kieles sulosoinnun saisin!
Jos mun ois maailma, sen soisin sulle,
Kun säilyisi Demetrius vain mulle.
Oi, neuvo, miten sinä katsahdat
Ja millä häntä puolees taivutat!

HERMIA.

Kun muikistelen, ihastuu vaan hän.

HELENA.

Jos niin hän ihastuis mun hymystän'!

HERMIA.

Kiroan häntä, lemmellä hän kostaa.

HELENA.

Rukoillen lempensä jos voisin nostaa!

HERMIA.

Jos kuinka häntä vihaan, hän mua ihaa.

HELENA.

Jos kuinka häntä lemmin, hän mua vihaa.

HERMIA.

Mun vikani ei ole hupsuus tuo.

HELENA.

Kauneutes vaan; se vika mulle suo!

HERMIA.

Tyy'n ollos! Hänt' en enää häiri, en;
Pois Lysanderin kanssa pakenen.
Ennenkuin Lysanderin nähdä sain,
Ateena oli ilotarhanain.
Oi, mikä sulous lie kullassani,
Kun hornaks näin se muuttaa taivahani!

LYSANDER.

Helena, kuullos hankkehemme vaan:
Kun huomen-illall' aalto kalvossaan
Kuvastaa Phoiboon kasvot hopeiset
Ja helohelmin kiiltää kukkaset
(Sopiva lempiväisten pakohetki),
Pois silloin Ateenast' on meillä retki.

HERMIA.

Ja metsässä, miss' usein ruusustossa
Leväten vaiheteltiin — muistatko sa? —
Sydämen sulot salaisuudetkin,
Ma siellä kohtaan nyt Lysanderin.
Ja sitten Ateenasta pois, ja niin
Vieraisiin maihin, uusiin ystäviin.
Hyvästi jää! Rukoile puolestamme!
Demetriusta sulle toivotamme. —
Lysander, pidä sanas! Silmä saa
Ens' yöhön lemmen nälkää sairastaa.

LYSANDER.

Sen, armas, teen.

(Hermia poistuu.)

Hyvästi, Helena!

Lumeilla lumoojasi valloita!

(Menee.)

HELENA.

Voi, kuinka oikukas on onnen tie!
Mua kaunihimpi Hermia ei lie;
Mut Demetrion mielen ken sen tiesi,
Ei näe hän min näkee joka miesi.
Hän pettyy, Hermiata liehakoiden,
Samaten minä, häntä jumaloiden.
Mik' arvotonta, turhaa, halpaa on,
Voi rakkaus eloon nostaa, arvohon.
Ei silmillään se näe, vaan tunnollaan,
Sokoksi senvuoks Lempi kuvataan.
Ja älyn rahtuistakin on se vailla,
Hapuilee umpimähkään sokon lailla:
Ja senvuoks lapseks sanovatkin sen,
Kosk' ainiaan se joutuu petteesen.
Kuin hurja poika pilanpäiten vannoo,
Niin Lempikään ei väärää valaa kammoo.
Demetrius, kunnes mieltä Hermiaan,
Rakeina mulle työnsi valojaan,
Mut Hermian kun lämpöpiiriin tuli,
Niin valat haihtuivat ja rakeet sulii.
Pakoa Hermian en hältä salaa;
Ja huomenna hän metsään heti halaa
Tapaamaan häntä. Tästä hyväisestä
Saan kiitokset ma, joist' ei kiittää kestä.
Mut kyllin vaivan palkkaa siin' on mullen,
Kun katsella saan häntä mennen tullen.

(Poistuu.)

Toinen kohtaus.

Sama seutu. Pääkön luona.

(Pääkkö, Pulma, Puutiainen, Huilu, Kirso ja Hotka tulevat.)

PÄÄKKÖ. Olemmeko nyt koko selskapi koossa?

PULMA. Parasta että luettelette kaikki yhdessä tukussa, mies mieheltä, listan mukaan.

PÄÄKKÖ. Tässä on joka miehen nimilistä, joka koko Ateenassa on katsottu otolliseksi pelaamaan tiaatteria herttuan ja herttuattaren edessä heidän häpäivänsä iltana.

PULMA. Mutta, hyvä Pietari Pääkkö, sanokaahan ensin, mitä kappale sisältää, sitten luettelkaa näyttelijäin nimet, ja sitten itse asiaan.

PÄÄKKÖ. Tottakin, kappaleemme on: sangen surullinen ilveilys ja Pyramon ja Thisben sangen hirvittävä kuolema.

PULMA. Kelpo työkappale, sen ma sanon, ja lisäksi hauskakakin. — No, Pietari Pääkkö, luettelkaa nyt näyttelijäin nimet listan mukaan. — Käykää erilleen, mestarit!

PÄÄKKÖ. Vastatkaa, kun minä huudan. — Niilo Pulma, kankuri!

PULMA. Tässä. Sanokaa, mikä minun on rollini, ja sitten eteenpäin.

PÄÄKKÖ. Te, Niilo Pulma, te olette listaan pantu Pyramukseksi.

PULMA. Mikä se Pyramus on? Rakastelijako vai tyranni?

PÄÄKKÖ. Rakastelija, joka oikein siististi tappaa itsensä rakkaudesta.

PULMA. Tuopa se kyöneleitä irti vääntää, jos sitä oikein pelataan. Jos minä sen teen, niin katsokoot kuuntelijat silmiänsä! Minä nostan myrskyn; minä jos mitenkin voihaan ja voivottelen. Eteenpäin vaan; — mutta paremmin sopisi minun luonnolleni tyranni; minä osaisin pelata Herkuletta hiivatin hyvin, tai jotakin muuta rollia, jossa oikein peevelinmoisesti riehutaan ja tuhotaan.

Kivet sinkoilee,
Vahat lohkeilee,
Auk' aukenee
Ovi vankeuden:
Näet auringon
Tulivaljakon,
Joka kauhuks on
Yön peikoillen.

Se meni oivallisesti. — No, huutakaa nyt muiden näyttelijäin nimet. — Siinä on helkkarinmoista voimaa, oikein tyrannimaista voimaa; rakastelija se vaan ruikuttelee.

PÄÄKKÖ. Ranssu Huilu, palkeenparsija!

HUILU. Tässä, Pietari Pääkkö.

PÄÄKKÖ. Te saatte ottaa Thisben päällemme.

HUILU. Mikä mies se Thisbe on? Kuljeksiva ritariko?

PÄÄKKÖ. Se on neiti, jota Pyramuksen pitää rakastaa.

HUILU. Älkää helkkarissa; en minä kelpaa naista pelaamaan; mulla on jo parran hitua.

PÄÄKKÖ. Vähätpä siitä; saatte pelata naamari kasvoilla, ja voitte puhua niin hienosti kuin suinkin tahdotte.

PULMA. Jos saan kasvoni peittää, niin kyllä minä pelaan Thisbeä myöskin. Lupaam puhua niin hirmuisen hienolla äänellä: "Thisbe, Thisbe! — Ah, Pyramus, sa rakas kulta: sun Thisbe kultas, ja neiti kulta!"

PÄÄKKÖ. Ei, ei! Teidän tulee pelata Pyramusta, ja teidän, Huilu, Thisbeä.

PULMA. Hyvä! Jatkakaa!

PÄÄKKÖ. Matti Hotka, räätäli!

HOTKA. Tässä, Pietari Pääkkö.

PÄÄKKÖ. Te Matti Hotka, pelaatte Thisben äitiä. — Tuomo Kirso, kattilanpaikkuri!

KIRSO. Tässä, Pietari Pääkkö.

PÄÄKKÖ. Te Pyramuksen isää; minä itse Thisben isää; Puutiainen, nikkari, jalopeuraa. — Ja näinhän, toivon ma, on koko komelja reilassa.

PUUTIAINEN. Onko jalopeuran osa puhtaaksi kirjoitettu? Jos se on, niin pyydän, että saisin sen nyt; minulla on niin huono ulkomuisti.

PÄÄKKÖ. Voitte lasketella omasta päästänne; teidän ei tarvitse muuta kuin kiljua.

PULMA. Enkö minä saisi pelata jalopeuraa myöskin. Lupaam kiljaista, niin että oikein sydäntä hiipaisee; kiljaisen niin että herttua huutaa: "vielä kerran! vielä kerran!"

PÄÄKKÖ. Mutta jos kiljutte liian kamalasti, niin voitte säikäyttää herttuattaren ja naiset huutamaan, ja siitähän helposti kaikki joutuisimme hirsipuuhun.

KAIKKI. Niin, hirsipuuhun joutuisimme joka sorkka.

PULMA. Aivan niin, hyvät ystävät, jos te säikäytätte naiset järjiltään, niin ovat he kyllä niin järjettömät, että hirttavat meidät; mutta minä koetan karauttaa ääntäni, niin että kiljun niin lystikkäästi kuin maitokyyhky; kiljun niin, että luulisitte kuulevänne satakielen.

PÄÄKKÖ. Te ette voi muuta pelata kuin Pyramusta, sillä Pyramus on kaunis katsannoltaan, niin pulska mies, että semmoisia ainoastaan pyhäpäivin näkee, rakastettava, hienon hieno teikari; siis,

teidän tulee kaikkiin mokomin pelata Pyramusta.

PULMA. No kyllä minä otan sen toimen. Millaisen parran luulisitte minulle paraiten sopivan?

PÄÄKKÖ. Yhdentekevä.

PULMA. Otan sitten tuon oljenkarvaisen, tai ruskeankeltaisen, tai tulipunaisen, tai ehkä kuppapuunkarvaisen.

PÄÄKKÖ. Kuppa vie vihoviimeisetkin päänkarvat, ja silloin saisitte kaljupäänä pelata. — Tässä on, mestarit, läksynne, ja minä pyydän, kehoitan ja toivon, että opitte ne ulkoa huomen-illaksi ja yhdytte minuun linnan puistossa, virstan päässä kaupungista, kuutamalla; siellä pannaan toimeen harjoitus. Sillä jos kaupungissa kokoontuisimme, emme saisi olla ihmisiltä rauhassa, ja asia tulisi ilmi. Minä sill'-aikaa teen luettelon kappaleeseen tarvittavasta inventariumista. Muistakaa nyt vaan tulla kaikkiin mokomin.

PULMA. Kyllä tulemme: ja siellä me saamme harjoitella oikein rivosti ja riuskasti. Olkaa ahkerat, ja lukekaa hyvin läksynne! Hyvästi nyt!

PÄÄKKÖ. Herttuan tammen luona yhdymme.

PULMA. Niin aivan! Menköön syteen tai saveen.

(Kaikki poistuvat.)

TOINEN NÄYTÖS.

Ensimmäinen kohtaus.

Metsä lähellä Ateenaa.

(Puck ja eräs keiju tulevat eri suunnalta kumpikin.)

PUCK.

Hoi, keiju! Minne matka?

KEIJU.

Yli vuoren ja notkon,
Suon poikki ja hetteen,
Läpi viidan ja rotkon,
Tulen kautta ja vetten,
Kaikkialla liehun, hyörin,
Keijuiskuningattaren
Tanhukenttää rientelen
Kastehelmin kastamaan.
Esikot hänen saattonaan,
Ja kultapukimet on heillä
Pisoittu punatimanteilla:
Ne keijuin lahjaa on, ja nää
Suloaan niistä hengittää.

Keräämään kasteherneitä nyt kiidän,
Ja joka kukan korvaan helmen liitän.
Hyvästi, henki kolho! Kohdasteen
On täällä kuningatar keijuineen.

PUCK.

Kuningas tään yön täällä elamoi,
Kuningatartaan nyt ei sietää voi,
Näet vihanvimmoissaan on Oberon,
Kun vaimo hovipassarikseen on
Kuninkaanpojan tuonut Indiasta;
Somempaa maailmass' ei ole lasta;
Ja luulevainen mies nyt toverikseen
Tuon pojan tahtoo, metsäkumppanikseen;
Mut kuningatar kultastaan ei jätä,
Kukilla koristain vaan mairii tätä.
Nyt eivät enää lehdon siimehessä,
Ei lähteillä, ei tähtein tuikkehessa
He toraamatta yhdy; keijutkin
Pelosta piilee terhonkuorihin.

KEIJU.

Jos hahmoa et aivan väärää ota,
Se viekas kummitus kai olet, jota
Tontuksi sanotaan. Se sinä liet,

Jok' arkalahan kylän immet viet,
Ja kuorit maidon, noidut kirnut niin,
Ett' eukot kirnuu itsens' uuvuksiin;
Juomasta hiivan viet; yömatkaajitten
Sa käännät harhaan tien ja naurat sitten;
Mut ken sua liehakoi ja imartaa,
Sitäpä kaikess' aina onnistaa.
Se etkö liene?

PUCK.

Oikein haasteletkin;
Minähän nuo teen pilat öisin hetkin.
Kujeillani se nauraa Oberon,
Kosk' orhi jättää kaurakaukalon,
Kun tammavarsan lailla hirnahdan ma.
Ja joskus kummin kulhoss' asustan ma
Hahmossa pienen paistiomenan,
Ja kun hän juo, ma huuleens' ammahdan,
Ja oluen hän kaataa leuoillensa.
Kun viiso mummo, tullen saarnan valtaan,
Mun luulee jakkaraksi, hänen altaan
Livahdan pois, hän kaatuu pyllyllensä
Ja huutaa jestanpoo ja yskii, rykii,
Ja koko seurakunta toistaan nykii,
Nikahtuu nauruun, purskuu, aivastaa
Ja vannoo: sepä vasta hupaisaa. —
Pois tieltä, keiju! Täss' on Oberon.

KEIJU.

Pois hänet soisin. — Tuossa rouvan' on.

Toinen kohtaus.

(Oberon seuralaisineen tulee toisaalta,
Titania seuralaisineen toisaalta.)

OBERON.

Titania!

Tääll', ylväs, kuutamossako sun tapaan?

TITANIA.

Kuin? Luulevainen Oberon! Pois, keijut!
Tuon miehen vuoteen vannoin pois ja seuran.

OBERON.

Vait, julkea! Min' enkö ole miehes?

TITANIA.

Siis minä sinun vaimos; vaan ma tiedän,
Kuin keijukaisten maasta sinä hiivit
Ja Daimonina istuit päiväkaudet
Ja, oljenkortta soittain, lempes lauloit
Armaalle Phillidalle. Miks nyt tänne
Tuolt' Indian vuorilt' etäisiltä riensit?
Niin, miksi? Siks ett' öyhkä amatsooni,
Tuo saapasjalka helttu, sankar'impes,
Nyt Theseolle naitetaan, ja näiden
Sa tahdoit vihkivuodett' onnitella.

OBERON.

Titania, Hippolytan suosiosta
Mua pistelläkö kehtaat, vaikka tiedät
Mun tietäväni lempes Theseoon?
Hänt' etkö tähtiyössä houkutellut
Saaliinsa, kauniin Perigonen, luota?
Sun tähtes Aegleet' eikö hyljännyt hän
Ja Ariadnea ja Antiopaa?

TITANIA.

Tuo kaikk' on luulevaisen luuletusta.
Nyt milloin keskikesäst' yhdymme
Salolla, lehdossa tai nurmikolla,
Joen kaislaisen tai somerlähteen luona
Tai meren rannall' aallon huuhtomalla

Vihurin soiton mukaan tanhuamaan,
Sin' aina riidoillasi riemun häirit.
Siks tuulet, soittaneet kun ovat turhaan,
Imevät merest', aivan niinkuin kostoks,
Myrkyllist' usmaa, joka maahan laskein
Jokaisen puro-raukan saa niin röyhkäks,
Ett' yli äyräittänsä tulvehtii se.
Siks iestänsä turhaan härkä kiskoo,
Hikoilee turhaan kyntäjä, ja ohra
Jo märkäneepi ennen, kuin saa hiukset.
Kedoilla vettyneill' on tarhat tyhjät
Ja ruttohista karjaa nokkii korpit.
Mutahan peittyneet on lautapelit,
Ja hauskan nurmen somat sokkelot
On tiettömät ja umpeen kasvaneet.
On poikess' ihmislasten talvi-ilot,
Ei öitä hauskuta nyt soitot, laulut.
Senvuoksi kuukin, virtain haltijatar,
Vihasta kalpeana, nestää ilmat
Ja röhkää synnyttää ja säilöstystä.
Täst' epäsoinnust' ovat muuttunehet
Vuodenkin ajat: harmaahapsi halla
Kukertuu raittiin punaruusun helmaan,
Ja talvi-ukon jäistä kaljupäätä
Tuoksuisten kesäkukkain suloseppel'
Ivalla koristaapi. Kevät, kesä,
Syys siittyinen ja yrmy talvi ovat
Pukuja vaihtaneet, ja hurmiossaan
Ei mailma tunne, mik' on minkin tuote.
Ja kaikki nämä turman sikiöt
Ne eripuraisuutemme on siitos;
Meist' on ne alkua ja syntyperää.

OBERON.

No, laita pois ne siis; ne sun on työtäs.
Miks Oberoniaan Titania kiusaa?
Ma pyydän vaan tuon pikku vaihdokkaan
Sult' asemiehekseni.

TITANIA.

Malta mieles!

En keijuin maasta möisi tuota lasta.
Sisaruskuntaani sen äiti oli.
Mont' iltaa Indian höysterikkaas' ilmass'
Olemme rinnatusten rupatelleet,
Neptunin keltahiekall' istuskellen
Katselleet kauppalaivain kulkua
Ja naurelleet, kun purjeet pullistuivat,
Kupuviks käyden tuulen syleilystä.
Ja hänkin vaappui sievin askelin
(Nuort' asemiestäni hän silloin kantoi)
Ja laivaa matki, purjehtien maita
Leluja noutamaan, ja palas jälleen
Kuin matkast' ikään runsaill' aarteilla.
Mut pois hän kuoli, kun tuo poika syntyi;
Ja äidin tähden kasvatan nyt poikaa,
Ja äidin tähden hänestä en luovu.

OBERON.

Kuin kauan tässä lehdossa sa viivyt?

TITANIA.

Kentiesi Theseon häiden jälkipäiviin.
Jos tahdot kuudanhuviamme nähdä
Ja tyynnä piirissämme tanhuella,
Niin mukaan käy; jos et, niin mua välttä,
En minäkään sun tiellä tahdo olla.

OBERON.

Tuo poika mulle suo, niin käyn sun kanssas.

TITANIA.

En kuninkuudestasi. — Keijut, pois!
Jos tänne jään, niin riita valmis ois.

(Titania seuralaisineen poistuu.)

OBERON.

No, mene vaan! Mut tät' et metsää jätä,
Ennenkuin herjan tuon ma sulle maksan. —
Puck, tänne, kiltti poika! Muistathan,
Kuin kerran niemell' istuin, että silloin
Delfiinin seljäss' aallottaren kuulin
Säveltä huokuvan niin sointuvaa,
Ett' immen laulust' ärjy meri hilyi
Ja tähdet radaltaan kuin hurjat syöksyi
Veen neidon virttä kuulemahan.

PUCK.

Muistan.

OBERON.

Näin silloin minä (sinä sit' et voinut)
Cupidon lentelevän täysin aseini
Kuun väliä ja maan; hän Vestan impeen,
Ihanaan lännen haltijahan, tähtäs
Ja lemmennuolen vinhaan jousest' ampui
Ikäänkuin sydämiä lävistää
Hän aikois sadoin tuhansin. Mut katso,
Kosteisen kuunpa kainoon sädevaloon
Cupidon nuoren tulinuoli sammuu,
Ja papitar tuo kuninkaallinen
Vapaana lemmest' impimiettein astuu.
Mut näinpä, minne nuoli putoi: länteen
Se laskee pieneen maidonkarva-kukkaan,
Mi lemmen haavoista nyt purpuroittui
Ja jota lemmenkukaks sanoo immet.
Se mulle tuo! Sen tunnethan. Tuon yrtin
Jos nestett' uinailevan luomiin valaa,
Niin hurmaantuu hän, olkoon mies tai vaimo,
Het' ensimmäiseen olentoon, min näkee.
Se kukka tuo ja palaa, ennenkuin
On Leviathan penikulman uinut.

PUCK.

Neljässäkymmenessä minuutissa
Maanpiirin vyötän.

(Menee.)

OBERON.

Tuon kun nesteen saan,
Titaniaa ma vaanin; kun hän nukkuu,
Tiputan tuota hänen luomillensa.
Mink' ensin sitten herätessään huomaa,
Jalopeuran, suden, sonnin, karhun, kärkkään
Apinan taikka riettaan babiaanin,
Sit' oiti lemmenkiihkolla hän seuraa.
Ennenkuin päästän hänet huimauksestaan
(Sen voin ma tehdä toisell' yrtillä),
Häneltä hovipojan viekoittelen. —
Mut kuka tulee? Näkymättömänä
Ma tahdon heidän pakinaansa kuulla.

(Demetrius tulee ja Helena hänen jäljissään.)

DEMETRIUS.

En lemmi sua: älä mua vainoo!
Miss' on Lysander ja tuo kaunis Hermia?
Heist' toisen minä tapan, toinen minut.
Sanoithan tänne heidän paenneen;
Tääll' olen nyt erätön erämaassa,
Kun Hermiaani kohdata en voi.
Pois, tiehesi. Älä kauemmas mua seuraa.

HELENA.

Mua vedät, kovakiskoinen maneitti!
Et toki rautaa vedä: sydän mull' on
Kuin teräs luja. Heitä vetovoimas.
Niin mull' ei voimaa sua seurata.

DEMETRIUS.

Sua houkuttelinko? Sua liehakoinko?
Totuuden suoraan sulle sanoin, ett'en
Sua lemmi enkä lempiä sua voi.

HELENA.

Ja siksi minä enemmän vaan lemmin.
Min' olen pikku koirasi, Demetrius;
Mua vaikka ruoskitkin, ma kättäs nuolen.
Mua pidä niinkuin koiraas, lyö ja potki,
Unohda, hukkaa minut; vaan mun salli
Sua seurata, vaikk' olenkin ma halpa.
Parempaa paikkaa lemmessä en pyydä
(Suur'arvoinen on sekin paikka mulle),
Kuin että mua kohtelet kuin koiraas.

DEMETRIUS.

Äl' inhoani liiaks koittele:
Sairaaksi tulen, jos vaan silmiis katson.

HELENA.

Ja minä sairaaks, jos en silmiis katso.

DEMETRIUS.

Siveytes liian alttiiksi sa saatat,
Kun jätät kaupungin, ja miehen käsiin,
Jok' ei sua laisin lemmi, itses annat,
Ja impeytes kalleuden uskot
Yön suostuttavain viettelysten haltuun
Ja yksinäisen paikan huonoon turvaan.

HELENA.

Sun kuntosi on turvakirjani.
Ei ole silloin yö, kun kasvos näen,
Siis uskon, ett'en kuljekaakaan nyt yössä:
Ja seuraa maailmain ei puutu metsä,
Kosk' olet sinä koko maailmani.
Ken siis voi sanoa, ett' olen yksin.
Kun koko maailma mun näkee tässä?

DEMETRIUS.

Ma juoksen luotas, viitaan kätkeyn,
Ja raivon pedon armoihin sun heitän.

HELENA.

Ei raivokkain niin julma lie kuin sinä.
Jos tahdot, juokse! Satu silloin muuttuu:
Apollo pakenee ja Daphne vainoo;
Kyyhkynen kotkaa ajaa; lauha hirvi
Hätyyttää tiikeriä. Turhaa vaivaa,
Kun vahva pakenee ja heikko vainoo.

DEMETRIUS.

En enää sulle vastaa: päästä minut!
Tai, jos sa mua seuraat, varo, ett'en
Pahoja tee ma sulle metsässä.

HELENA.

Niin, templissä ja maalla, kaupungissa
Pahoja teet sa mulle. Hyi, Demetrius!
Tylyytes loukkaa sukupuoltani.
Ei lempeään voi miekoin puoltaa nainen;
Kosia hän ei saa, mies yksin vainen.
Sua seuraan; hornakin on taivas mulle,
Jos kädest' armaan mulle kuolo tullee.

(Demetrius ja Helena menevät.)

OBERON.

Hyvästi, impi! Jahka kuluu yrki,
Sa pakenet, ja hän sun lempees pyrkii. —
(Puck palajaa.)
No, miss' on kukka? Terve, matkamiesi!

PUCK.
Kas, tässä on se!

OBERON.

 Annapas se mulle!

Maan tiedän, missä kukkii kielokit
Ja orjantappurat ja orvokit
Ja kuusain kilvan kutoo kupuansa
Orapihlajan ja hajuruusun kanssa.
Titania siinä öisin hetkin nukkuu
Ja tanssist' uupuneena kukkiin hukkuu.
Ja kiiltonahkans' siinä käärme luo
Niin väljän, että keijun kätkee tuo.
Nyt tätä nestettä kun luomiins' saapi,
Niin häijyt houreet hänet valloittaapi.
Tuoss' yrtti sulle; urki lehto tää:
Ihana impi miestä röyhkeää
Rakastaa turhaan. Tämän luomet rasvot,
Ja sitten laitat niin, ett' immen kasvot
Hän ensin näkee. Miehen löydät kyllä:
Ateenalaisen puku häll' on yllä.
Tee tarkkaan työs, ett' yltää hänet lempi
Tuon immen tulta vielä tulisempi.
Palaja ennen kukon laulamaa!

PUCK.
Teen työni, herra; minuun luottakaa.

(Poistuvat.)

Kolmas kohta.

 Toinen paikka samaa metsää.
(Titania tulee seurueineen.)

TITANIA.

Nyt piiriin, keijuiset, ja laulakaa!
Pois sitten tulisessa tuokiossa:
Te toukkain tappoon ruusustoon; te toiset
Sotahan yökköin kanssa, saaliiks tuoden
Takiksi keijuilleni niiden siivet;
Muut karkoittamaan huuhkaa, joka öisin
Huhuillen kurkkaa pikku keijujamme.
Nyt tuutulaulu; sitten toimihinne,
Ja lepäämähän minut jättäkää.

 Keijujen laulu.

1 KEIJU.

Kailokyyt kaksikieliset,
Sisiliskot piilohon!
Hiljaa vaskikäärmehet!
Kuningatar levoll' on.

KÖÖRI.

Satakielen sulosuulla
Soikoon meidän tuuti lulla:
Tuuti, tuuti lulla,
Tuuti, tuuti lulla!
Ei saa huolet,
Noidan nuolet
Valtiaamme liki tulla.
Hyvää yötä, tuuti lulla!

2 KEIJU.

Loukkoon, lukki koivikas,
Verkkojasi kutomaan!
Matkaan, koppakuorias,
Etana ja mato maan!

KÖÖRI.

Satakielen sulosuulla

Soikoon meidän tuuti lulla:
Tuuti, tuuti lulla,
Tuuti, tuuti lulla!
Ei saa huolet,
Noidan nuolet
Valtiaamme liki tulla.
Hyvää yötä, tuuti lulla!

1 KEIJU.

Kaikki hyvin! Pois yks, kaks!
Yksi jääköön vartijaksi

(Keijut poistuvat. Titania nukkuu.)
(Oberon tulee ja pusertaa kukan mehun Titanian silmäluomille.)

OBERON.

Minkä näet, kun havahdut,
Siihen kohta rakastut,
Silmittömäks hurmaannut,
Olkoon ilves, karju, hukka
Taikka karhu pörhötukka,
Mikä silmiis tulkohon,
Vaikka kuink' ois arvoton,
Lemmitys se olkohon!

(Menee.)
(Lysander ja Hermia tulevat.)

LYSANDER.
Sun jalkas, armas, käynnist' uupuvat,
Ja multakin jo polku hukkui pois.
Nyt levätkäämme, jos niin haluat;
Ehk' uusi päivä pelastuksen tois.

HERMIA.
Niin, armas! Hae vuotees toisahalla;
Ma tässä lepään, tällä kunnahalla.

LYSANDER.
Yks turve patjaks riittää kummallenko:
Kaks povea, yks sydän, yks henki.

HERMIA.
Lysander, älä! Minun tähteniki
Etäämmä siirry, älä käy niin liki!

LYSANDER.
Oi, usko, puhdas aikeheni on;
Tajuuhan lempi lemme haastelon.
Niin luja, tarkoitin, on yhteytemme.
Ett' yhdeks kasvaneet on sydämmemme;
Yks vala sitoo povet kumpaisenki,
Siis kaksi povea ja yksi henki.
Nyt paikka mulle vierelläsi suo;
Ei luotuminen luottiota tuo.

HERMIA.
Kas kuin Lysander ongelmoita luo!
Mut hyi mun häijyyttäni kuitenkin,
Jos sinusta ma moista tarkoitin;
Tok', armas, hellyyden ja lemme tähden,
Lähemmäks älä käy kuin tapaan nähden
On siivon nuorukaisen sopivaista
Lähenteleitä säädyllystä naista.
Etäämmä käy siis! Nuku makeasti!
Ja lempes kestäköhön kuoloon asti!

LYSANDER.
Rukouksees aamen sanon, impi soma;
Jos vilppiin ryhdyn, olen kuolon oma.
Suloisint' unta toivon armahalle!

HERMIA.
Toiveistas tulkoon puolet toivojalle!

(Nukkuvat.)
(Puck tulee.)

PUCK.

Metsät halki samoilen,
Mutta miest' en löydä, en,
Jonka silmiin tulis tuota
Taikanestettä mun luoda.
Yö ja hiljaus! Tuossahan
Mies on puvuss' Ateenan;
Hän se lempipatto on,
Josta puhui Oberon.
Tyttö makeint' unta tässä
Nukkuu maassa neiteässä,
Lähetäkin kammoaa
Tuota lemmen raatajaa.
Konna, silmiis nesteen tuon
Taikavoimillensa luon.
(Pusertaa kukan nestettä Lysanderin silmäluomille.)
Herätessäs hehkut tulta,
Lempi unen raastaa sulta.
Herää nyt! Mun lähtö on:
Mua vartoo Oberon.

(Poistuu.)
(Demetrius ja Helena tulevat juoksujalkaa.)

HELENA.
Demetrius, seis, ja vaikka tapa minut!

DEMETRIUS.
Pois, kiusanhenki! Vieköön lempo sinut!

HELENA.
Mun yöhön heität; ethän henno tätä?

DEMETRIUS.
Ma tahdon yksin käydä, minut jätä!

(Menee.)

HELENA.
Voi, multa hengen vie tää ajo hurja!
Rukouksilleni soi vaan pilkka kurja.
Miekkoinen Hermia, jos missä makaa,
Hänelle sulosilmäns' onnen takaa.
Mik' antoi niille loiston? Kyyneleet?
Ei, näissä mun on taajaan kylpeneet.
Ei, ei, kuin karhu olen kuvaton;
Mun nähdessään käy peto piilohon.
Ihmekö, jos Demetrius, kun mun huomaa,
Minua pakenee kuin epäluomaa?
Kieroinko peilikään sais silmäni
Tun Hermian tähtisilmäin verraksi? —
Ken tuo? Lysander! Nukkuneeko vain
Vai kuollut liekö? — Verta en näe lain. —
Lysander, herätkää, jos elätten!

LYSANDER (heräten).
Sun tähtes juoksen vaikka tulehen.
Sa kirkastettu ihmelapsi taivaan,
Sydämmes kuultaa läpi poves aivan!
Miss' on Demetrius? Ansainnut hän on
Tään miekan kautta kuolon, kunnoton.

HELENA.
Lysander, jätä moinen puhe, jätä!
Jos Hermiaa hän lempii, entäs tätä!
Sua lempii Hermia; siis tyydy pois!

LYSANDER.
Tyytyä kuka Hermiahan vois!
Ikävä hänen kanssaan elää ois.

En lemmi Hermiaa, vaan Helenaa;
Ma korpin tahdon kyyhkyyn vaihettaa.
Järjeltä aisto ohjausta anoo,
Ja ihanimmaks sinut järki sanoo.
Ei ennen aikaa kypsä kasvi mikään;
Ja myöhään minä ehdin miehen ikään.
Nyt vasta tullen täyteen tajuntaan
Käy järki aistoani ohjaamaan;
Saan silmäis loistokirjassa nyt noita
Lukea lemmen ikitarinoita.

HELENA.

Näin pilkattavaks miksi synnyinkään?
Mill' ansaitsin ma teiltä herjan tään?
Oi, nuori mies, se eikö, eikö riitä
Ett' en ma koskaan katsett' ihanaa
En koskaan, koskaan armaaltani saa,
Vaan että vielä ivaatten mua siitä?
Oi, väärin teette, väärin totisesti,
Kun mua kositte noin ilkkuisesti.
Hyvästi! Sen ma sanon kuitenkin:
Jaloutt' enemmän teilt' odotin.
Voi, että naista, jonka hylkää toinen,
Täst' oiti pilkkaa toinen samanmoinen!

(Menee.)

LYSANDER.

Hän Hermiaa ei näe. — Niin, nuku vaan:
Lysanderia et saa konsanaan,
Näet niinkuin herkun liika-nauttijaa
Se sama herkkä alkaa inhottaa,
Ja niinkuin harha-uskon heittolainen
On harha-uskon suurin vainolainen,
Niin herkkuni ja harha-uskonikin
Vihaama kaikkein on ja minun likin.
Nyt kaikin lemmen voimin tulee koittaa
Helenaä palvella ja hänet voittaa.

(Menee.)

HERMIA (heräten).

Lysander, auta mua, auta, oi!
Mun rinnoillani käärme luikeroi!
Oi, armahda! — Mit' unta ompi tää?
Lysander, kas, mua kauhu väristää
Mun näytti käärme syövän sydämmeni,
Ja sinä istuit naurain tuskilleni. —
Lysander! Poissako? Lysander, hoi!
Hän mennyt on; en ääntä kuulla voi.
Miss' olet, lemmen nimessä? Jos lässä,
Niin puhu! Kauhusta ma pyörryn tässä.
Äänt' ei! Hän poiss' on, sen nyt tajuan.
Mut oiti löydän sun tai kuoleman.

(Menee.)

KOLMAS NÄYTÖS.

Ensimmäinen kohtaus.

Sama paikka. Titania nukkuu.

(Pääkkö, Pulma, Puutiainen, Huilu, Kirso ja Hotka tulevat.)

PULMA. Olemmeko nyt kaikki koossa?

PÄÄKKÖ. Nipasta nappaan. Ja tässä meillä on hiivatin sopiva paikka harjoitella. Tämä vihanta tilkku tässä olkoon tiaatterinamme, ja tuo orapihlaja-aitaus tuossa pukuhuoneenamme: ja pelatkaamme nyt niin kenstisti, kuin jos olisi itse herttua näkemässä.

PULMA. Pietari Pääkkö, —

PÄÄKKÖ. Mitä sanot sinä, punapulmuseni?

PULMA. Tässä Pyramuksen ja Thisben komeljassa on asioita, jotka eivät kuuna päivänä tule lyömään leiville. Ensiksikin täytyy Pyramuksen paljastaa miekkansa ja pistää itsensä kuoliaaksi, ja sitä eivät naiset voi sietää. Mitä siitä sanotte?

KIRSO. Totta maarin! tukala paikka.

HOTKA. Eiköhän meidän täytyne jättää tuo tappaminen viimeiseksi?

PULMA. Eikä helkkarissa! Minulla on päähänpisto, joka panee kaikki tolalleen. Me kirjoitamme poroloogin, ja annamme poroloogin tehdä tiettäväksi, ett'emme miekoillamme aio mitään pahaa, ja että Pyramus ei tule todenteolla tapetuksi, ja paremmaksi vakuudeksi sanottakoon siinä, että minä, Pyramus, en olekaan Pyramus, vaan Pulma, kankuri. Se karkoittaa heistä pelon.

PÄÄKKÖ. Oikein; semmoisen poroloogin me hankimme, ja tulee sen olla neli- ja kolmijalkainen.

PULMA. Pannaan kaksi lisää, niin että tulee kauttaaltaan neljä jalkaa.

KIRSO. Mutta eiköhän rouvasväet pelkää myöskin jalopeuraa?

HOTKA. Niin, toden totta, sitäpä minäkin pelkään.

PULMA. Mestarit, tuota asiaa sietää tuumia. Jumala varjelkoon viemästä jalopeuraa rouvasväen sekaan; sehän olisi kauheata. Ei ole sen hirveämpää petolintua kuin tuollainen elävä jalopeura, ja meidän tulee sitä seikkaa katsoa.

KIRSO. Siis, toisen poroloogin tulee tehdä tiettäväksi, että se ei olekaan jalopeura.

PULMA. Niin, sopisihan sanoa sen nimi ja laittaa niin, että puoli miehen päätä pistää näkyviin jalopeuran kaulanahan alta, ja miehen tulisi sieltä supliikata näin tai tähän sorttiin: — "Naiset" tai "naiset ihanaiset, minä toivoisin" tai "minä pyytäisin" tai "minä kehoittaisin, ett' älkää peljätkö älkääkä vavisko; henkeni teidän hengestänne! Jos luulette minun tänne tulleen jalopeurana, niin olisi sääli minun henkeäni. En, minä en ole semmoinen otus, minä olen ihminen niinkuin muutkin ihmiset". Ja silloin hänen tosiaankin sopisi sanoa nimensä, sanoa suoraan, että hän on Puutiainen, puuseppä.

PÄÄKKÖ. Hyvä, se on hyvä. Mutta vielä tässä on pari visaista kohtaa. Miten saada kuunvalo huoneeseen? Sillä tiedättehän, että Pyramus ja Thisbe kohtaavat toisensa kuunvalossa.

PUUTIAINEN. Paistaako kuu sinä yönä, jolloin me pelaamme?

PULMA. Almanakka! Almanakka! Katsokaa almanakkaan! Hakekaa kuunvaloa! Kuunvaloa!

PÄÄKKÖ. Paistaa. Kuu paistaa sinä yönä.

PULMA. No niin, sittenhän voimme vaan jättää auki ison kammarin ikkunanpuoliskon, missä pelaamme, niin paistaa kuu sisään puoliskosta.

PÄÄKKÖ. Niin, oikein; tai voisihan myöskin joku tulla sisään, lyhty ja orjantappurapensas kädessä, ja sanoa että hän tahtoo edestueda tai persentierata kuunvalon personaa. Mutta onpa vielä toinenkin pulma: meillä tulee olla muuri siinä isossa kammarissa, sillä komeljassa sanotaan, että Pyramus ja Thisbe puhuvat toisilleen muurin raosta.

PUUTIAINEN. Eihän sinne mitenkään voi muuria saada. — Vai mitä sanotte te, Pulma?

PULMA. Toisen tai toisen tulee olla muurina. Hänellähän vaan tulee olla hiukka kalkkia tai hiukka savea tai hiukka muurinporoa päällensä, antaakseen tietää, että hän on muuri; ja sormensa hän saattaa pitää näin, ja tuosta raosta voivat sitten Pyramus ja Thisbe kuiskutella.

PÄÄKKÖ. Jos se vaan käy päinsä, niin on kaikki hyvin. Tulkaa nyt ja istukaa tänne, jok'ainoa mamman poika, ja harjoitelkaa läksyjänne. Pyramus, te alotatte; kun olette sanonut sanottavanne, niin menkää tuonne pensaan taakse ja samoin jokainen replikkansa jälkeen.

(Puck ilmestyy näyttämön perälle.)

PUCK.

Haa! Mitkä piikkopaidat täällä räyhää
Kuningattaren kehdon vieress' aivan?
Kah! Näytelmää! Ma tahdon kuunnella,
Kenties, jos siksi tulee, näytelläkin.

PÄÄKKÖ.

Puhu, Pyramus! — Thisbe, esiin!

PPRAMUS.

"Thisbe, kuin kukan haisu ihanainen."

PÄÄKKÖ.

Haju, haju!

PYRAMUS.

— "haju ihanainen

Niin, kallis Thisbe, sun on henkeskin. —
Vait! Ääntä kuulen! Viivy hetki vainen,
Ma kohta tulen luokses takaisin."

(Menee.)

PUCK.

Kummempaa Pyramust' ei ole nähty.

(Poistuu.)

THISBE. Onko nyt minun vuoroni?

PÄÄKKÖ. Totta, hemmetissä, kuinkas muuten; ettekö ymmärrä, että hän meni vaan katsomaan kolinaa, jota kuuli, ja tulee pian takaisin.

THISBE.

"Heloisa Pyramus, kuin lilja valkoinen,
Punainen niinkuin ruusu ylväs pensaassaan,
Verevä nuorimies, juveli kaunoinen,
Kuin hepo uskollinen, jok' ei uuvukaan,
Pyramus, sinut kohtaan Miinan haudalla."

PÄÄKKÖ. Niinon haudalla, mies. Mutta sitä ei teidän tule sanoa nyt; sen te vastaatte Pyramukselle. Te rollotatte rollinne yhtäpuhkua, replikat ja kaikki. — Pyramus, sisään! Replikkanne on mennyt; se on: "jok' ei uuvukaan."

(Puck ja Pulma palajavat; jälkimmäisellä on aasinpää.)

THISBE.

Uh! —

"Kuin hepo uskollinen, jok' ei uuvukaan."

PYRAMUS.

"Jos, Thisbe, kaunis oisin, ijäti sun oisin."

PÄÄKKÖ.

Hirveätä! Kauheata! Täällä kummittelee.
Mestari-kullat! Pakoon, pakoon! Apua!

(Kaikki juoksevat pois.)

PUCK.

Nyt ristiin, rastiin teitä kuljetan,
Okaissa, pensaissa ja soissa tuoron;
Ja vuoron mull' on muoto valkean
Ja sian, koiran, hevon muoto vuoron.
Ja räiskyn, röhkin, haukun, hirnaisen
Kuin tuli, sika, koira, hevonen.

(Menee.)

PULMA. Miksi juoksevat he tiehensä? Koirankurillaan kaiketi, pelottaakseen minua.

(Kirso palajaa.)

KIRSO. Voi, Pulma, kuinka olet muuttunut! Mitä ma nyt sinussa näen?

(Poistuu.)

PULMA. Mitäkö näet? He, oman aasinpääsi, eikö totta?

(Pääkkö palajaa.)

PÄÄKKÖ. Jumal' auttakoon sinua, Pulma! Jumal' auttakoon sinua! Sinä olet vallan mulkattu.

(Poistuu.)

PULMA. Kyllä minä heidän koirankurinsa huomaa. Tahtovat tehdä minusta aasin, pelottaakseen minua, jos voisivat. Mutta minäpä en liikahda paikaltanikaan, tehköt mitä tahansa. Kävelen vaan edes takaisin tässä ja lauleskelen, jotta kuulevat, ett'en pelkää.

(Laulaa,)

Ja rastas raudankarvainen
Ja keltanoukka sirkku,
Ja riemullinen leivonen
Ja peukaloinen virkku.

TITANIA (heräten). Ruusuilta enkelinkö lauluun herään?

PULMA (laulaa).

Ja kerttunen ja leivo tuo,
Ja käki kukkuvainen,
Jok' avioille kuoppaa luo
Ja sitten nauraa vainen.

Sillä kukapa maarin tahtoi järkensä tuhlata tuollaisen houkkamaisen linnun tähden? Kukapa

tahtoisii sanoa lintua valehtelijaksi, vaikka se kuinkakin kukkuelisi?

TITANIA.

Oi, armas kuolevainen, laula vielä!
Mun korvan ihastuu sun äänes sointuun,
Ja silmäni sun kaunis muotos hurmaa;
Suloutes voima saa mun väkivoimin
Het' oiti vannomaan: sua rakastan.

PULMA. Minusta nähden, hyvä matami, tuossa on hyvin vähän järkeä. Ja kuitenkin, totta puhuakseni, järki ja rakkaus nyky maailman aikaan pitävät hyvin vähän yhtä seuraa. Vahinko ja sääli, ett'eivät kunnan naapurit koeta saada heitä ystäviksi. Niin, osaanhan sitä minäkin pilaa laskea, jos siksi tulee.

TITANIA.

Sin' olet yhtä älykäs kuin kaunis.

PULMA. No, enhän juuri sitä. Mutta jos minulla olisi sen verran älyä, että osaisin täältä metsästä pois, niin olisi sitä sen verran kuin tarvitsen.

TITANIA.

Pois tästä lehdost' älä koita päästä;
Sun jäädä täytyvi, siis vaivas säästä.
Min' olen henki suurivaltainen;
Mun maassani on kesä ikuinen.
Ja sua lemmin ma; siis tule mulle,
Ma keijut käskyläisiks annan sulle;
He meren helmet sulle noutavat,
Ja laulavat, kun kukill' uinahdat.
Ja sinust' irroitan ma tomut maan,
Niin että niinkuin henki leijut vaan. —
Sinapinsiemen, hernekukka, seitti, koi!

(Neljä keijua tulee.)

1 KEIJU.

Täss' olen.

2 KEIJU.

Minä myös.

3 KEIJU.

Ja minä.

4 KEIJU.

Käske!

TITANIA.

Tät' ylimystä, keijut, palvelkaa,
Edessään pyörikä ja liehukaa:
Vatuilla syötelkää ja aprikoilla
Ja viinimarjoilla ja viikunoilla.
Hunajapesät tuokaa mettisen
Ja tuohukseks sen sääri vahainen,
Ja kiiltomadost' ottakaatte tulta
Ja vuoteeseensa valaiskaatte kulta.
Perholta kirjosiipi tempaiskaa,
Kuun säteet nukkujasta viuhtokaa.
Nyt niiatkaa ja tehkää kunniaa.

1 KEIJU. Terve, kuolevainen!

2 KEIJU. Terve!

3 KEIJU. Terve!

4 KEIJU. Terve!

PULMA. Arvoisat herrat, pyydän anteeksi nöyryimmästi. — Saanko kysyä, mikä on teidän nimenne, arvoisa herra?

SEITTI. Seitti.

PULMA. Haluan likemmin teihin tutustua, hyvä herra Seitti. Kun leikkaan sormeeni, rohkenen minä käyttää teitä. — Entä teidän nimenne, kunnan herra?

HERNEKUKKA. Hernekukka.

PULMA. Pyydän nöyryimmästi, tervehtikää äitiänne, rouva Koteröa, ja isäänne, herra Palkosta. Hyvä herra Hernekukka, haluan teihinkin likemmin tutustua. — Entä teidän nimenne, herra, saanko kysyä?

SINAPINSIEMEN. Sinapinsiemen.

PULMA. Rakas herra Sinapinsiemen, minä hyvin tunnen teidän kärsivällisyytenne. Tuo katala Pihvi julmuri on kitaansa hotkaissut monta teidän herrasperheenne jäsentä. Minä vakuutan, että teidän heimonne takia olen monasti ennenkin kyyneliä vuodattanut. Haluan likemmin teihin tutustua, hyvä herra Sinapinsiemen.

TITANIA.

Nyt viekää hänet lehväsalihiin.
Kuun silmä, huomaan, rupee kastumaan;
Sen itkeiss' itkee pienin kukkakin,
Valittain tahrattua puhtauttaan.
Nyt kieli kantimeen! Pois, hiljaa vaan!

(Menevät.)

Toinen kohtaus.

Toinen paikka samaa metsää.
(Oberon tulee.)

OBERON.

Jokohan on Titania herännyt?
Ja min lie silloin nähnyt esineen,
Jot' ihailee nyt ihan hulluuteen?
(Puck tulee.)

Kah, tuossa viestini! — No, houkka henki,
Mit' yöllist' ilvettä nyt kuulla saa?

PUCK.

Oi, rouva epäluomaa rakastaa.
Lähellä pyhää piilomajaa, jossa
Hän lepäs uinahtaen kukastossa,
Kästyöläis-vintiöitä joukkion,
Joill' elääksensä tuskin leipää on,
Näin harjoittelemassa näytelmätä,
Theseon häissä esitettävätä.
Noist' ääliöistä tuhmin raakimus,
Jok' oli olevinaan Pyramus,
Pensastoon näyttämöltä hetkeks meni;
Ma tilaisuutta käyttäin hyväkseni,
Tuon kolhon päähän panin aasinpään.
Ja kun nyt Thisbe vartoo lemmyttään,
Hän tulee, uh! ja kaikki peljästyttää;
Kuin metsähanhet säikkyä salakyttää,
Tai haarmaat naakat, pyssyn paukkeen vain
Kun kuulevat ne, ilmaan joukoittain
Pyrähtelevät kiitäen kuin hurjat,
Niin hajan juoksevat nyt nuokin kurjat,
Ja kamppihini nurin keikahtavat
Ja "murhaa!", "Athen' auta!" huudahtavat.
Niin äly heist' on mennyt, että saattaa
Älytön kappalekin heitä raataa;
Näet, okaat riistää jotkut paljaiks ihan
Ja miltä hatun vievät, miltä hihan.
Näin heidät metsään ajoin peljätyksin,
Ja tänne armas Pyramus jäi yksin.
Titania heräs nyt (niin osaantui)
Ja heti tuohon aasiin rakastui.

OBERON.

Paremmiin kävi kuin ma aavistin.
Mut tuon Ateenan miehen silmihin
Valoitko lemmen heraa puheen mukaan?

PUCK.

Unessa voitelin ne mieltä sukaan.
Ja tyttö makaa hänen lähitteessään,
Tuon siis hän ensin näkee herätessään.

(Demetrius ja Hermia tulevat.)

OBERON.

Vait! Tuossa sama mies on.

PUCK.

Sama nainen,

Mut mies ei sama.

DEMETRIUS.

Lempijääsi vainen
Miks soimaat noin? Oi, tylyt sanas nuo
Tylylle vihamiehellesi suo.

HERMIA.

Nyt soimaan vaan, mut pahemp' olla voisin:
Kiroomaan sua oikeutettu oisin.
Lysanderin jos tapoit unessaan,
Nyt veress' ui ja ryve kokonaan
Ja tapa minutkin! Niin kiihkeään
Ei aurinkokaan lemmi päiväyttään,
Kuin mua hän. Ja armahanko luota
Noin pois hän hiipis? Ei, en usko tuota.
Maanpallon ennen voisit lävistää
Ja aukioista suoraan lähettää
Kuun paistamaan sen vastapuoliskolle,
Kiusaksi sydänpäivän auringolle.
Sä hänet murhasit, sen katsees tiesi:
Noin synkästi vaan katsoo murhamiesi.

DEMETRIUS.

Niin katsoo murhattu; niin minä myös;
Lävisti sydämmeni julma työs.
Ja sentään silmäs loistaa, murhanainen,
Kuin tähti taivahalla tuikkivainen.

HERMIA.

Miss' on hän? Mitä koskee minuun nuo!
Oi, mulle takaisin Lysander tuo!

DEMETRIUS.

En; raatons' ennen soisin koirilleni.

HERMIA.

Pois, sinä koira! Kärsivällisyyteni
Lopussa on. Jos hänet murhasit,
Niin ijäks miehenmainees menetit.
Oi, sano totuus, totuus sano mulle!
Hän valvehilla kauhuks oli sulle,
Siks unen murhasit. Oi, kaunis työs!
Tuon olis mato tehnyt, käärme myös.
Sen käärme tekikin; niin lipoinen,
Kuin sinun, kyy, ei kieli kärmehen.

DEMETRIUS.

Sa raivoasi tuhlaat aivan turhaan:
En ole syyppää Lysanderin murhaan.
Hän tietääksen' ei kuollut olekaan.

HERMIA.

Oi, voiko hyvin hän? Oi, sano vaan!

DEMETRIUS.

Jos sanon sen, niin mikä palkaks jää?

HERMIA.

Se etuus, ett'et enää mua nää.
Hän elossa tai kuollut olkohon,
Sun seuraas kammon, sinä kunnoton.

(Menee.)

DEMETRIUS.

On turha seurata noin raivoisaa;
Siis paras tässä hetki huoahtaa.
Oi, suru kuormaansa ei kantaa jaksa,
Jos uni sille velkaansa ei maksa.
Ma saan tok' ehkä osan velkomusta,
Jos tynesti vaan varron tarjoustä.

(Laskeutuu maahan levolle.)

OBERON.

Mit1 olet tehnyt? Mitä aattelit,
Kun todellisen lemmen turmelit?
Sa uskollisen silmään mehun kaadoit
Ja tosilemmen uskottomaks saatoit.

PUCK.

Ohjatkoon onni! Yks jos pitää valan,
On tuhat valapattoista sen alaan.

OBERON.

Nyt tuulta nopeammin metsään vain!
Helena etsi; lemmen potilaana
Hän siellä käy ja posket kalvokkaana,
Huokauksiin nuorta vertaan kuluttain.
Tuo impi tänne houkuttele sinä,
Tään silmät lumoan sill'aikaa minä.

PUCK.

Ma riennän, kiidän, lennän, katsokaa,
Nopeemmin manalaisen vasamaa.

(Menee.)

OBERON.

Punakukka ihanin,
Haavoittama Amorin,
Tuon sa painu silmihin!
Kun hän kohtaa armahan,
Tämä tähdenpalavan
Luokoon hänen katsannan!
Kun sa heräät, armas tuo
Sulle lemmen rohdon suo.

(Puck palajaa.)

PUCK.

Keijukaisten valtias,
Helena jo tulee, kas!
Mies tuo hurmaamani alkaa
Hältä kiistää lemmen palkkaa.
Nähkääs heidän kujeitaan!
Houkkoj' ihmiset on vaan.

OBERON.

Syrjään! Demetrius tästä
Herätä vois hälinästä.

PUCK.

Yksi kahden lemmiss' on:
Sepä kuje verraton!
Nyt vast' olen mielissäin,
Kun käy kaikki nurinpäin.

(Lysander ja Helena tulevat.)

LYSANDER.

Miks lempeäni pilkaks luulla alat?
Ei iva, pilkka puhu kyynelin.
Kun vannon, itken näet: moiset valat
Totuuden lähteest' ovat syntyisin.
Kuin saatat moista pilkaks luullakaan,
Joll' ompi vilpittömyys leimanaan.

HELENA.

Sa kavaluutes paljastat vaan yhä.
Valalla valas syöt, sa hornan pyhä.
Nuo valat sai jo Hermia. Vastakkain
Jos valas pannaan, tyhjä syntyy vain.
Niin kevyet ja tasan painavat
On valas kummallenkin vannomat.

LYSANDER.

Kun hälle vannoin, järkeä ei mulla.

HELENA.

Kun hänet hylkää, järkeä ei sulla.

LYSANDER.

Demetrius häntä lempii, vaan ei sua.

DEMETRIUS (heräten.)

Helena, taivaan impi, jumalainen!
Mihinkä silmäs vertaisinkaan vainen?
On kide tumma. Huules punoittaa
Kuin suutatuksin kaksi kirsikkaa.
Tauronkin lumet, idän lietsomat,
Valkeista sysimustiks muuttuvat,
Kun sinä kättäs nostat. Oi, mun anna
Onneni valkoleimaan suukko panna!

HELENA.

Oo, hornan ivaa! Näinhän kaikki te
Vaan huviksenne mua pilkkaatte.
Jos hienoutt', ylevyyttä tuntisitte,
Niin vähemmän te mua loukkaisitte.
Vihassa eikö kyllin? Riettain kieli
Mua vielä ivaatteko yksin mielin?
Jos miestä, miehen mieltä teissä ois,
Noin ette kunnon naista ilkamois,
Ja valojanne tuhlais, maireaanne,
Kun sentään vihaatte mua sielussanne.
Te kilvan rakastatte Hermiaa
Ja kilvan ilkutte te Helenaa.
Työt' oivaa, miehen työtä tottakin,
Kun tyttö-raukan silmät kyynelin
Te saatte pilkallanne valumaan!
Noin naista jalo mies ei loukkaiskaan
Ja noin ei kiusais huviksensa vaan.

LYSANDER.

Demetrius, sin' olet tunnoton;
Sun Hermiahan lemmittysi on.
Sydämmest aivan tässä etees kannan,
Osani hänen lempeens' sulle annan.
Sa mulle osas anna Helenaan;
Ma häntä lemmin hamaan kuolemaan.

HELENA.

Nuo herjat, kuin ne tuulta pieksee vaan!

DEMETRIUS.

Sa Hermias pidä, hänest' en ma huoli;
Hänt' ennen lemmin, vaan se lempi kuoli.
Siell' oli sydän vieraisissa, mut nyt
Se kodin ainaisen on löytänyt
Helenan luona.

LYSANDER.

Sinä kunnotoin!

DEMETRIUS.

Uskollisuuttan' älä solvaa noin.
Voi kalliiks sulle tulla pilkka tuo. —
Tuoss' impes tulee, mene helttus luo.

(Hermia tulee.)

HERMIA.

Yö musta, joka silmän soentaapi,
Se korvan herkkätuntoiseksi saapi.
Se; minkä näkövoima menettää,
Se kaksin kerroin kuulon hyödyks jää. —
Lysander, sua ei löynnyt silmäni,
Mut korvani sun äänes tajusi.
Mut miksi noin mun jätit, armoton?

LYSANDER.

Kun lempi käskee, meneminen on.

HERMIA.

Mut mikä lempi luotani sun saatti?

LYSANDER.

Ihana lempeni mun lähtöön vaati:

Helena tuo, mi loistett' yöhön luo

Heleämpää kuin taivaan tähdet nuo.

Mun mitä tahdot? Ymmärräthän kai.

Ett' inho lähtemään mun luotas sai.

HERMIA.

Et puhu mitä aattelet, et vainen.

HELENA.

Haa! Hänkin vehkeessä on liittolainen!

He yksiss' ovat neuvoin, nyt sen huomaan,

Minuhun tuota pilkan lokaa luomaan. —

Sa häijy Hermia, kiittämätön tyttö!

Yhdyitkö liittoon, juoneen noiden kanssa

Noin kehnoll' ivalla mua kiusatakses?

Kaikk' onko meidän impisalaisuudet,

Sisaruusvalat, nuokin hetket, milloin

Nopeajalkaist' aikaa nuhtelimme,

Kun meidät erotti, — kaikk' unheess' onko?

Viaton lapsuus, koulukumppanuus?

Kuin kaksi taidokasta luojaa loimme

Molemmat neulaltamme samaa kukkaa

Samalla istuimella, samaan kaavaan,

Hyräillen samaa virttä samaan nuottiin,

Kuin molempien kädet, äänet, sielut

Ois yhtä ruumista. Näin kasvoimme

Kuin kaksoiskirsikka, mi jakoiselta

Vaan näyttääpi, mut jaoksess' on yksi;

Kaks marjaa mairetta, mut yksi varsi;

Näkyisin kaksi ruumist', yks vaan sydän;

Kaks kuvaa, yhteen kilpeen kuuluvaa,

Molemmat saman rautatakin alla.

Tuon lemmen riistät rikki nyt ja soimaat

Helena-raukkaa kilvan miesten kanssa!

Ei ystävyyttä tuo eik' immen työtä.

Ma yksin herjan kärsin, mutta työstäs

Sukupuolemme mun kanssani sua moittii.

HERMIA.

Sanasi kiihkoiset mua hämmästyttää.

Min' en sua pilkkaa; sinä pilkkaat mua.

HELENA.

Lysanderin mua seurata sa käskit

Ja ivall' ylistää mun muotoani,

Ja toisen lemmikkis, Demetrion,

Jolt' äsken potkun sain, mua nimitellä

Jumalaks, enkeliksi, taivaan immeks,

Yön tähtisilmäks. Tuon miks sille sanoo,

Jot' inhoo hän? Ja miks Lysander kieltää

Sun lempesi, mi mielen hältä valtaa,

Ja mulle muka rakkauttaan tarjoo,

Jos sin' et siihen yllyttäis ja suostuis?

Vaikk' en niin suosiss' olekaan kuin sinä,

Niin lemmen hellimä ja onnetarten,

Vaan kurja lemменheittonakin lemmin,

Tok' ansaitsisin säälimyst' enk' ivaa.

HERMIA.

En ymmärrä, mit' aattelet sa tuolla.

HELENA.

Niin, oikein! Teeskentele totisuutta

Ja imartele, selkäni kun käännän!

Viittoilkaa vaan! No, vielä tuota pilaa!

Noist' oiva ilveistänne maineen saatte.

Jos teillä sydänt' ois ja siistit tavat,

Noin pilkan aineeks ette mua tekis.

Hyvästi vaan! Syy minun osaks on;

Sen kuolo kohta sovittaa tai ero.

LYSANDER.

Jää, armas Helena, ja mua kuule!
Eloni, lempeni ja aatokseni!

HELENA.

Oo, oivaa!

HERMIA.

Helena, noin älä ilku!

DEMETRIUS.

Jos rukous ei auta, auttaa pakko.

LYSANDER.

Ei Hermian rukous ja ei sun pakkos;
On uhkas heikko kuin tuon immen parku. —
Helena, kautta henkeni! sua lemmin.
Sen vannon ja sen hengelläni näytän,
Jos väittää ken ett'en ma sua lemmi.

DEMETRIUS.

Sua lemmin minä enemmän kuin hän.

LYSANDER.

Sanotko sen? No, tule, koitelkaamme!

DEMETRIUS.

No, tulehan!

HERMIA.

Lysander, mitä tämä?

LYSANDER.

Pois, mustalainen!

DEMETRIUS.

Häpee! — Uljahaksi
Hän teeskeleikse, seurata kuin aikois,
Mut tulematta jää. — Sa pelkur' olet.

LYSANDER.

Pois, kissa, norkko! Hellitä, sa keho!
Ma muuten pois sun puistan niinkuin käärmeen.

HERMIA.

Mut miks noin hurja? Mistä tämä muutos,
Mun armaani?

LYSANDER.

Sun armaas? Mustalainen!
Pois, inha rutto, häijy myrkkyjuoma!

HERMIA.

Kai puhut pilaa?

HELENA.

Aivan niin kuin sinä.

LYSANDER.

Demetrius, ma sanassani pysyn.

DEMETRIUS.

Siit' anna kiinne omakätinen;
Sun omaa heikko käsi, en sua usko.

LYSANDER.

Tapanko, lyökö, haavoitanko hänet?
En, vaikka vihaan, hänt' en toki loukkaa.

HERMIA.

Mill' enemmän kuin vihallas mua loukkaat?
Miks vihaat? Mit' on tapahtunut, armas?
Min' olen Hermia, Lysander sinä,

Ja yhtä kaunis olen nyt kuin äsken.
Samana yönä valas teit ja rikoit,
Ja — Jumal' armahtakoon! — toden totta
Rikoitko sen?

LYSANDER.

Niin totu kuin ma elän;
Ja en sua enää koskaan mieli nähdä.
Kyselmät, toivot, epäilyt siis pois.
Se sulaa totuutt' on, en puhu pilaa:
Sua vihaan ma ja lemmin Helenaa.

HERMIA.

Mua voi! — Sa ilvene!
Sa lemmen varas! Yöllä tullen multa
Varastit armahani.

HELENA.

Oivaa, oivaa!
Sull' eikö kainoutta, ujoutta.
Häpyä hiukkaakaan? Näin pakotatko
Sa kukkamato!
Säveiltä huuliltani tylyn vastuun?
Hyi, sinä teeskelijä! Sinä nukki!

HERMIA.

Kuin? Nukki? Haa! Nyt ymmärrän ma juonen:
Hän vartaloitamme on vertaillut,
Sen huomaan, ja nyt kerskaa pituudestaan.
Muodollaan, muhkealla muodollaan hän
Ja muka korkuudellaan hänet valtas. —
Niin korkeaanko suosiin pääsit siksi,
Ett' olen minä pieni, pikkurainen?
Kuin pieni olen, sinä korpikuusi?
Kuin pieni olen? sano! En niin pieni,
Ett'ei mun kynteni sun silmiis yllä.

HELENA.

Vaikk' ivaattekkin mua, hyvät herrat,
Mua toki turvatkaa! En ole häijy,
En lainkaan ole riitaan taipuvainen;
Pelokas olen, niinkuin impi aina.
Voi, älkää hänen salliko mua lyödä!
Vaikk' on hän pienempikin, uskokaatte,
Ma hänt' en voita.

HERMIA.

Taaskin pienempi!

HELENA.

Oi, Hermia, noin tyly ällös olko!
Ma rakastanut olen sua aina,
En koskaan loukannut, en vilpistellyt.
Rakkaudestakin vaan Demetrioon
Ma hälle kerroin pakos metsään tänne.
Sua seuras hän, ja häntä minä hupsu.
Hän noitui minut hiitehen ja uhkas
Mua lyödä, potkaista ja tappaakin;
Ja nyt, jos rauhassa mun annat mennä,
Ateenaan hullutuksineni palaan
Enk' enää sua vaivaa. Suo mun mennä!
Sa näet, kuink' olen lapsekas ja heikko.

HERMIA.

No, mene tiehes! Kuka sua estää?

HELENA.

Hupero sydän, jonka jätän tänne.

HERMIA.

Lysanderilleko?

HELENA.

Demetriolle.

LYSANDER.
Helena, malta! Hermia ei sua loukkaa.

DEMETRIUS.
Ei, herra! eipä kiusallannekaan.

HELENA.
Kun suuttuu hän, niin sättii hän ja puree;
Jo koulussa hän oli torapussi;
Ja, vaikka pieni, on hän kiukkuinen.

HERMIA.
Taas pieni! Pieni! Pieni yhtenänsä! —
Noin sallitteko hänen mua nauraa?
Mut kyllä näytän sulle!

LYSANDER.
Pois, sa kyysä!
Sa lintukotolainen, soppityrsky,
Jyvänen, terho!

DEMETRIUS.
Liian harras olet
Hänt' auttamahan, joka apus hylkää.
Sa jätä hänet! Vaiti Helenasta!
Hänt' älä puolusta! Jos lemmen hellyytt'
Osotat hänelle vaikka kuinka vähää,
Niin saat sen maksaa.

LYSANDER.
Nyt hän minut päästi.
Jos tohdit, seuraa! Koittakaamme, kenen
On oikeus häneen suurin, sun vai mun!

DEMETRIUS.
Seuraanko? En, ma rinnallasi astun.

(Lysander ja Demetrius menevät.)

HERMIA.
Te, neiti, olette tään riidan alku.
Ei, jääkää!

HELENA.
Täällä olo hirvittää;
Sun seuraas, häijy, kauemmaks en jää.
Jos lyömään nopsemmat on kätes sun,
Pidemmät mull' on sääret juoksuhun.

(Menee.)

HERMIA.
Mut tätä minä aivan kummastun.

(Juoksee Helenan jälkeen.)

OBERON.
Tää hutiloimist' on; erehdyt aina,
Pait milloin tepposes on tahalliset.

PUCK.
Erehdyin, hahmoin ruhtinas, sen myönnän.
Mut sanoittehan, että tuntisin
Ateenalaisen puvusta sen miehen,
Ja siinä suhteess' olen moitteeton:
Ateenan mieshän myös tuo toinen on.
Mut mielissäni olen sentään siitä;
Huviksihan on ollut tämä riita.

OBERON.
Nyt taistoon hankkii rakastajat nuo.
Siis joutuun, Puck, yön musta vaippa tuo,
Ja tähtitaivas usmaan peitä vainen
Niin pimeään kuin tuonenvirran laine!
Nuo hangoittelijat niin harhaan vie,

Ett' toiselt' aina hukkuu toisen tie.
Sa joskus Lysanderin ääntä matki
Ja Demetrius saata raivoon ratki,
Ja joskus Demetrion kielin äännä;
Näin heidät toisistansa harhaan käännä,
Siks kunnes heidän ripsillensä hiipii
Unetar kuolonkarva, lyijysiipi.
Nyt tuolla Lysanderin silmät kasta;
Se neste lääkettä on voimakasta,
Se kaikki hairaukset karkoittaa
Ja näköns' entisen taas silmä saa.
Kun sitten heräävät, on tämä ilvi
Kuin uni vaan ja öinen usmapilvi.
Ateenaan lempijät nyt palaavat
Ja liiton ainaisen he solmivat.
Tee työsi! Minä käyn Titanian luo,
Mun täytyy hältä saada poika tuo.
Pois hänest' ajan sitten hirmukuvat;
Näin kaikki entiselleen palauvat.

PUCK.

Mut, ruhtinas, se tehtävä on entäin;
Yön lohikäärmeet pilviss' ajaa lentäin;
Ja tuolla koittaren jo airut hohtaa;
Kaikk' eksynehet henget mailta kohta
Pakoovat kalmistoihin; kirotut,
Tienristeyksiin ja jokiin haudatut
Jo madonsyömiss' ovat vuoteissansa;
Häveten auringolta tekojansa,
Valoa karttavat he ehdollaan,
Yö mustasilmä ikiseuranaan.

OBERON.

Me toista henkilajia ollaankin.
Ma seuraa Koittaren oon lemmikin,
Ja metsämaita käymästä en taukoo,
Vaikk' itä leimuavat porttins' aukoo
Ja Ahdin suolavirrat vihannat
Koin säteet kultailevat ihanat.
Mut joudu, ennenkuin on mennyt yö!
Se ennen päivää tehtävä on työ.

(Menee.)

PUCK.

Ees ja taa, ees ja taa,
Heitä vien ma ees ja taa.
Mua kammoo kaikki maa;
Tonttu, vie heit' ees ja taa!
Tuoss' yksi tulee.

(Lysander palajaa.)

LYSANDER.

Demetrius, miss' olet nyt sä, pöyhkä?

PUCK.

Täss', asehissa. Entä sinä, röyhkä?

LYSANDER.

Ma heti tulen.

PUCK.

Tuonne tasangolle
Mua seuraa.

(Lysander menee, ääntä seuraten.)

(Demetrius palajaa.)

DEMETRIUS.

Missä tuo Lysander ollee?
Hätikkö! Pelkuri! Sa pakenitko?
Haa, vastaa! Pensahasen luikersitko?

PUCK.

Pukari! Tähdet haastat miekkasille,
Ja miehuuttasi kehut pensahille,
Ja pois jäät sentään. Tules, nulkki, haa!
Niin vitsaa annan. Herjan nimen saa,
Ken kanssas taistelee.

DEMETRIUS.

Haa! Varros, taikka —

PUCK.

Mua seuraa; täss' ei taistelujen paikka.

(Menevät.)

(Lysander palajaa.)

LYSANDER.

Hän eellä käy ja härnää yhtenä;
Kun ääntä kohti kuljen, poiss' on hän.
Se konna jalkajuoksussa mun voittaa;
Jos kuinka riennän, hän jo pakoon soittaa.
Ma äsken kaadu in tiellä röysteisellä,
Nyt levähdän mä.

(Laskeutuu levolle.)

Joudu, päivä hellä!

Kun valostas vaan tummin juovan nään,
Demetriolle kostan pilkan tään.

(Nukkuu.)

(Puck ja Demetrius palaavat.)

PUCK.

Huu! huu! huu! Pelkuri, miss' oletkaan?

DEMETRIUS.

Jos uskallat, niin seis! Sa joutuisaan
Edellä juokset, milloin mitä kohti;
Et seista, naamaas näyttää sin' et tohdi.
Miss' olet nyt?

PUCK.

Täss'; etkö tänne jaksa?

LYSANDER.

Tuon pilkkas kallihisti saat sa maksaa,
Jos koskaan päivän valossa sun nään.
No, mene tiehes! Väsyneenä jään
Yön kylmään helmaan tähän oikomaan ma.
Kun aamu koittaa, käsiini sun saan ma.

(Laskeutuu levolle ja nukkuu.)

(Helena tulee.)

HELENA.

Voi, pitkää, raskast' yötä kuitenkin!
Oi, joutuun riennä! Koitar, lohtus tuota!
Ett' aamust' Ateenaan ma saapuisin
Pois noiden kurjain pilkkaajaini luota.
Unetar, silmä sulje surevan,
Ett' itseni ma hetkeks unhotan.

(Nukkuu.)

PUCK.

Kolme vaan! Kaks kertaa kaks
Neljä on; mut, mitämaks,
Tuossa yks on: katsos vainen,
Kuink' on kalvas, raukkamainen!
Sitä lempi-veitikkaa:
Tyttö-rukat hupsuiks saa!

(Hermia palajaa.)

HERMIA.

Mua vaivaista ja raseata, oi!
Mun kaste kasteli ja oksat raapi,
En enää edes kontata ma voi,
Ruumiini voimatonna raukeaapi.
Levolle lasken. Taivas varjelkaan
Lysanderia hänen taistossaan!

PUCK.

Nuku vaan
Makeaan!
Silmiis näin
(Nukkuu.)
Lääkettäin
Maireata vuodatan.
(Tiputtaa nestettä Lysanderin silmäluomille.)
Ja kun nyt
Heräydyt,
Riemuvin
Sydämin
Riennät syliin armahan.
Näin on sananlasku totta:
Kukin kultasensa ottaa,
Matti Maijan nai,
Kukin omans' sai,
Vakka kantensa, ja näin on kaikki hyvin kai.

(Puck poistuu. Demetrius, Helena y.m. jäävät nukkumaan.)

NELJÄS NÄYTÖS.

Ensimmäinen kohtaus.

Sama paikka.

(Titania ja Pulma tulevat, keijukaisten seuraamina.
Oberon perällä näkymättömänä.)

TITANIA.

Käy, istu tähän kukkaspatjallen;
Hempeitä poskiasi sivelen ma,
Ruusuilla silupääsi koreilen,
Ja pystykorviasi suutelen ma.

PULMA. Missä on Hernekukka?

HERNEKUKKA. Tässä.

PULMA. Kynsikää päätäni, Hernekukka! — Missä on munsyöri Seitti?

SEITTI. Tässä.

PULMA. Munsyöri Seitti! Kuulkaas, munsyöri, tarttukaa aseihin ja tappakaa minulle ohdakkeen päästä punakoipinen hörriäinen ja tuokaa sen mesipesä minulle, herra munsyöri. Älkää vaan liiaksi itseänne raadelko tässä ottelussa; ja kuulkaas, munsyöri, katsokaa, ettei mesipesä rikkounnu; oikein olisi mieleni paha, jos mesipesä valuisi päällemme, herra signori. Missä on munsyöri Sinapinsiemen?

SINAPINSIEMEN. Tässä.

PULMA. Tänne nyrkkinne, munsyöri! Ei mitään sievistelyjä, herra munsyöri.

SINAPINSIEMEN. Mitä suvaitsette?

PULMA. En mitään, herra munsyöri, paitse että autatte vapaherra Seittiä kynsimisessä. Kuulkaas, munsyöri, minun täytynee käydä parturissa, sillä minusta tuntuu, että olen kovin karvainen kasvoiltani; ja aasiksi olen niin hellätuntoinen, että minun, jos karvaani vähänkin syhyy, täytyy kun täytyykin sitä kynsiä.

TITANIA. Tahdotko, armas, kuulla soitantoa?

PULMA. Onhan minulla kohtalaisen hyvä korvakuulo. Pankaa soimaan tiuvut ja porokellot.

TITANIA. Mut, armas, mitä haluaisit syödä?

PULMA. Totta vieköön, vaikkapa seimellisen silppua! Voisinpahan rouskia hyviä, kuivia kaurojakin. Mutta parhaalta, luulen ma, maistuisi tukko heiniä; hyvät, makeat heinät ovat verrattomia.

TITANIA.

Mull' uskalias on keiju, joka sulle
Oravan aitast' etsii pähkinöitä.

PULMA. Mieluummin ottaisin kourallisen tai pari kuivia herneitä. Mutta pyydän, ettei kukaan väestänne minua nyt häiritse: unellinen mieliala valtaa minut.

TITANIA.

Niin, nuku! Sylihini sinut suljen.
Pois, keijut! Kaikkiin ilman suuntiin pois!
(Keijut poistuvat.)

Näin kuusaintakin halaa hento virna,
Näin naisellinen murattikin kiertyy
Jalavan rososormen ympärille.

(Nukkuvat.)
(Puck tulee.)

OBERON (astuen esiin).

No, terve, Puck! Kas, mikä kaunis näky!
Mua säälittää jo hänen hulluutensa.
Kun hänet kohtasin, näet, metsäss' äsken
Hajuja hölmöllensä etsimässä,
Niin nuhteillani hänet suututin;
Tuon otsaan karvaiseen, näet, kukkasvirveen
Sitonut oli tuoreen, tuoksuvaisen;
Ja sama kaste, joka silmikoissa
Kuin Idän täydet helmet äsken päilyi,
Nyt noiden sulokukkain silmist' uhkui
Kuin kyynel, joka itkee häpeäänsä.
Hänt' ivannut kun olin mielin määrin
Ja kun hän armoa nyt nöyräst' anoi,
Niin vaadin häneltä tuon vaihdokkaan,
Jonk' oiti antoikin hän, pannen keijun
Mun taikalinnahani häntä tuomaan.
Nyt kun on poika mulla, tahdon purkaa
Tuon häijyn hairan hänen silmistään.
Siis, kiltti Puck, ateenalaisen päästä
Tuo outo naamari nyt ota pois,
Niin että, kun hän herää ja nuo toiset,
He kaikin palatkohot Ateenaan,
Ja tämä öinen ilve olkoon heistä
Kuin kiusallinen unenhaire vaan.
Mut keijuiskuningatar ensin pääsköön.

(Koskettaa Titanian silmiä kukkakasvilla.)

Ole niin kuin muinahin!
Näe niin kuin ennenkin!
Kaunokki, mi tässä loistaa,
Lemmenkukan tenhon poistaa.

Titania armas, herää!

TITANIA.

Oberon,
Oi, minkä näyn näinkään! Minust' on
Kuin oisin ollut aasiin rakastunut.

OBERON.

Tuoss' armaas on.

TITANIA.

Kuink' on tää tapahtunut?
Voi, kuinka hänen näköään nyt kammon!

OBERON.

Vait' hetkinen! — Puck, ota pois tuo pää! —
Titania, soittoa nyt viehtävää,
Jok' unta voimakkaammin aistit valtaa!

TITANIA.

Soi, soitto, hurmaavainen soitto, soi!

PUCK (Pulmalle.)

Kun heräät, omin silmin tollakoi!

OBERON.

Soi, soitto! Armas, käsikkäin nyt vaan
Makaajain lepopaikkaa heijaamaan!
Nyt välillämme lempi uusitaan;
Ens' yönä juhliterä ja tanhuillaan
Ilolla häissä Theseus-ruhtinaan,
Ja hälle ikisiunaus toivotaan.
Nää parit silloin myöskin naitetaan,
Ja ihastus on korkeimmillaan.

PUCK.

Ruhtinaani, kuulkaatten:
Aamulaulu leivosen!

OBERON.

Hiljaa siis ja hipsuttain
öisen varjon jälkeen vain!
Kuu ei käy niin nopeaan,
Kuin me kiertelemme maan.

TITANIA.

Tule, kerro, armahin,
Miten niin nyt sattuihin.
Että nukuin alla taivaan
Kuolevaisten kanssa aivan.

(Poistuvat.)

(Torvensoittoa kuuluu näyttämön takaa.)

(Theseus, Hippolyta, Egeus seuralaisineen tulevat.)

THESEUS.

Nyt joku tuomaan metsänvartijaa!
Jo päättynyt on meidän kevätjuhla.
Ja koska päivän sarastus jo näkyy,
Saa koirain metsävirttä armas kuulla.
Ne tuonne lännen laaksoon laskekaa! —
No, joutuun tuomaan metsänvartijaa! —
Sulo ruhtinatar, vuorelle mua seuraa,
Niin kuulet, kuinka toisiins' soinnukkaasti
Sekaantuu koirain haukunta ja kaiku.

HIPPOLYTA.

Ma Herkuleen ja Kadmon kerran näin,
Kuin Spartan koirain kanssa Kreetan saaress'
Ajoivat karhua; en koskaan kuullut
Niin hauskaa hälinää: ei yksin metsä,
Vaun pilvet, lähteet, koko seutu yhtä
On kaikua. Ihanaa ukkos-ääntä
Ja soinnullista epäsointuisuutta!

THESEUS.

Minunkin koirani on Spartan verta,
Leveäkuonoiset ja täplikkäät,
Ja maasta kasteen pyyhkii niiden korvat;
Kantukset, joiden kaulanahka höllyy
Kuin Thessalian härjän; hitaat ajoon,
Mut äänet soivat yhteen niinkuin kellot.
Sen sointuvampaa haukuntaa ei koskaan
Lie huudot säistäneet ja torvenäännet
Ei Thessalian, Kreetan, Spartan mailla.
Kun kuulet, päätä itse. — Keitä nuo?

EGEUS.

Minunhan tyttäreni tässä nukkuu;
Tuoss' on Demetrius, Lysander tuossa,
Helena, Nedar-ukon tytär, tuossa.
Mik' ihme heidät tänne yhteen toi?

THESEUS.

Varmaankin ovat Vappujuhlan viettoon
Varahin nousnehet, ja pidoistamme
Kun tiedon saivat, niihin vieraiks tulleet —
Mut kuulkaas, Egeus, Hermianhan tänään

On määrä antaa vastaus päätöksestään.

EGEUS.

Niin, ruhtinaani.

THESEUS.

Käske metsämiesten
Herättää heidät torvensoitolla.

(Torvien toivotuksia ja metsästyshuutoja näyttämön
ulkopuolella. Demetrius, Lysander, Hermia ja Helena
heräävät ja kavahtavat pystyyn.)

THESEUS.

Huomenta! Pyhä Valentin on mennyt;
Ja nytkö vasta nämä linnut pesii?

LYSANDER.

Anteeksi, ruhtinas!

(Hän ja muut polvistuvat Theseon eteen.)

THESEUS.

Ma pyydän, nouskaa!
Te hangoittelijat ja vihamiehet,
Mist' on tää sopu tullut, että viha
Nyt vihan kanssa ystävyksin nukkuu,
Luulolta vapaana ja pelkäämättä?

LYSANDER.

Ma sekavasti vastaan, osaks valveill',
Osaksi unessa; mut, totta vieköön,
Kuink' osuin tänne, sanoa en saata.
Mut luulenpa (puhua totta aion
Ja kun nyt mietin, onkin niin se), että
Ma Hermian kanssa tulin; aikehemme
Paeta oli täältä toiseen paikkaan,
Miss' ei Ateenan laki meitä tapais —

EGEUS.

Haa! Kyllin, kyllin! Tiedätten jo kyllin.
Lain valtaan vaadin miehen tuon, lain valtaan.
Demetrius, karkuun aikoivat he, karkuun
Ja sulta sekä multa siten ryöstää —
Niin, sulta vaimos, multa sanani,
Sanani antaa hänet vaimoks sulle.

DEMETRIUS.

Hyvä prinssi, Helenalta kuulin, että
Paeta aikoivat he tänne metsään.
Ma raivokkaana seurasin nyt heitä
Ja mua lemmehoureissa Helena.
Mut enpä tiedä, minkä voiman kautta —
Vaan jonkun voiman kautta tapahtui se —
Tuo lempi Hermiaan kuin lumi haihtui;
Se muistoss' on nyt vaan kuin turha lelu,
Johonka lapsuudessan' ihastuin;
Ja sydämmeni sykähdys ja auvo
Ja silmiäni huvitus ja ilo
Helena yksin on. Ma hänet olin
Jo ennen kihlannut kuin Hermian näin,
Mut tuota ruokaa vieroin niinkuin sairas.
Nyt kun sain terveen luonnollisen maun,
Vaan häntä harron, ikävöin ja lemmin
Ja ijäks hälle uskolliseksi jään.

THESEUS.

Mik' onnen kohtaus, te lempiväiset!
Ma tästä tahdon vasta lisää kuulla. —
Egeus, mieltäni nyt noudattakaa:
Nuo parikunnat, samassa kuin mekin,
Ikuisen liiton temppeleissä tehkööt.
Kosk' aamua on kulunut jo paljon,
Niin jääköön metsänajo toistaiseksi.
Ateenaan tulkaa: kolminkertaisen

Me juhlan vietämme nyt herttaisen. —
Tule, Hippolyta!

(Theseus, Hippolyta, Egeus ja seuralaiset lähtevät.)

DEMETRIUS.

Tää kaikki on niin hämärää ja pientä
Kuin pilviin katoavat kaukokuoret.

HERMIA.

Minusta silmäni on kahtena:
Näen kaikki kaksinaisin.

HELENA.

Samoin minä.

Demetrion löysin niinkuin kalliin helmen:
Omani eikä omani.

DEMETRIUS.

Mut hereill'

Olemmekohan? Minusta me vielä
Nukumme, uneksimme. — Herttuako
Tääll' äsken oli meitä kutsumassa?

HERMIA.

Niin, ja mun isäni.

HELENA.

Ja Hippolyta.

LYSANDER.

Ja kutsui meitä kanssaan temppeleihin.

DEMETRIUS.

Siis hereill' olemme. No, seuratkaamme
Ja tiellä unistamme haastelkaamme.

(Menevät.)

PULMA (heräten.) Kun minun replikkani tulee, huuda minua, kyllä minä vastaan. Seuraava on: "ihanin Pyramus!" - Pietari Pääkkö, hoi! Huilu, sinä palkeenparsija! Kirso, kattilanpaikkuri! Hotka! — Peevelin pojat! Kaikki karussa, ja jättävät minut tänne nukkumaan! Olen nähnyt sangen kummallisen näyn. Olen nähnyt unta, — mutta mikä se uni oli, se käy yli ihmisymmärryksen. Ihminen on aasi, jos luulee voivansa selittää sen unen. Minusta on kuin olisin ollut — mitä, sitä ei saata yksikään ihminen sanoa. Minusta minä olin, ja minusta minulla oli, — mutta perin pötkö on se ihminen, joka koettaa sanoa, mitä minusta oli minulla. Ei ihmissilmä ole kuullut, eikä ihmisen korva ole nähnyt, ei ihmiskäsi voi haistaa, eikä ihmisen kieli käsittää eikä hänen sydämensä uloslausua, mikä uni se minulla oli. Pietari Pääkkö saa kirjoittaa siitä unesta runon, ja sen nimeksi pannaan Pulman uni, koska se on niin pulmallinen, ja minä laulan sen herttualle näytelmän loppupuolella; tai, ehkäpä se miellyttää enemmän, jos laulan sen vasta kuolemani jälkeen.

(Menee.)

Toinen kohtaus.

Ateena. Huone Pääkön talossa.

(Pääkkö, Huilu, Kirso ja Hotka tulevat.)

PÄÄKKÖ. Oletteko sanan panneet Pulman taloon? Onko hän jo tullut kotiin?

HOTKA. Hänestä ei mitään kuulu. Varmaankin hän on mennyttä kalua.

HUILU. Jos hän ei tule, niin menee koko kappale hemmettiin. Me emme pääse puusta pitkään, eikä totta?

PÄÄKKÖ. Aivan mahdotonta. Koko Ateenassa ei löydy yhtäkään miestä, joka osaisi Pyramusta niin ulostoimittaa kuin hän.

HUILU. Eikä löydy; hän on yksinkertaisesti sanoen paras älyniekka Ateenan kaikista käsityöläisistä.

PÄÄKKÖ. Niin, ja paras ihminen myöskin; hän on, mitä äänen ihanuuteen tulee, oikein huiluharppu.

HUILU. Huuliharppu, sano niin; huiluharppu, herra nähköön, sehän ei kelpaa.

(Puutiainen tulee.)

PUUTIAINEN. Mestarit, mestarit! Herttua tulee nyt justiin temppeleistä; ja siellä on lisäksi vihitty pari kolme muutakin herraa ja rouvaa. Jos olisimme saaneet kappaleemme toimeen, niin olisimme nyt toimeentulevia miehiä.

HUILU. Voi, sitä Pulmaa, sitä riivatun kultapoikaa? Näin hän on nyt menettänyt ploomun päivältä koko elinajakseen. Ploomun hän olisi päivältä saanut, välttämättä ploomun. Jos ei herttua olisi hänelle antanut ploomua päivältä Pyramuksen näyttelimestä, niin menen vaikka hirteen. Ja hyvin hän sen olisi ansainnut. Ploomun päivältä Pyramuksesta tai ei äyriäkään.

(Pulma tulee.)

PULMA. Missä olette, pojat? Missä olette, sydänpöytäsi?

PÄÄKKÖ. Pulma! Oi, tätä urhollista päivää? Oi, tätä autuaallista hetkeä!

PULMA. Mestarit, minä tiedän ihmeitä kertoa, vaan älkää kyselkö: mitä se on; sillä jos sen teille sanon, en ole kunniallinen ateenalainen. Minä kerron teille kaikki nipasta nappaan, niinkuin se tapahtui.

PÄÄKKÖ. Anna kuulla, Pulma kulta.

PULMA. Ei, en rahtuakaan. Sen verran vaan voin teille sanoa, että herttua on syönyt päivällistä. Nyt reilaan kaikki kapineenne! Lujat nauhat paitoihin, uudet paulat kenkiin! Laittakaa itsenne linnaan heti; ja silmäilkää läksyjänne joka mies, sillä, lyhyestä tärkimpään, meidän kappaleemme on päässyt armoihin. Mutta Thisbellä pitää kaikella muotoa olla puhdas paita, ja se, joka jalopeuraa näyttelee, älköön leikatko kynsiänsä, sillä jalopeuran kynnet pitää tulla näkyviin. Ja kuulkaas nyt, te rakkaan rakkaat näyttelijät, älkää syökö sipulia tai kynsilaukkaa, sillä meidän tulee huokua suloista henkeä, ja saattepa nähdä, että kuulette heidän sanovan: voi, mikä suloinen komelja! Kas niin, ei sanaakaan enää! Pois matkaan, pois!

(Menevät.)

VIIDES NÄYTÖS.

Ensimmäinen kohtaus.

Paikka sama. Huone Theseon hovilinnassa.

(Theseus, Hippolyta, Philostrate, hoviherroja ja seuralaisia tulee.)

HIPPOLYTA.

Tuo, mitä kertovat nuo rakastajat,
On kummaa.

THESEUS.

Kummaa enemmän kuin totta.
Nuo vanhat tarinat ja noidan ilveet
Ei minuun pysty. Rakkailla ja hulluill'
On aivot tuliset ja kuvas-aisti
Niin haaveikas, ett' enemmän se huomaa,
Kuin mitä käsittää voi kylmä järki.
Runooja, lempijä ja hullu, kaikki
Ne kuvitust' on pelkkää. Hullu näkee
Piruja enemmän kuin hornan täyden;
On yhtä pötkö lempijä: hän näkee
Helenan sulon mustalaisessakin.
Runoojan silmä hourun lailla pyörii,
Maast' iskee taivoon, taivost' alas maahan,
Ja aina miten kuvas-aisti poikii
Jotakin outoa, niin muodostaa sen
Runoojan kynä, nimin nimittääpi
Ja oloon pukee tyhjän leijukuvan.
Niin valtavat on kuvas-aistin kujeet,
Ett' ilon jonkinlaisen jos se huomaa,
Se heti myöskin ilon tuojan näkee.
Ja yössä mielesi jos kauhistuu,
Niin pensaskin se karhuks muodostuu.

HIPPOLYTA.

Mut nämä öiset tapahtumat kaikki
Ja koko heidän mielenmuutoksensa
Enempää on kuin kuvas-aistin luomaa,
Ja siitä kasvaa suurta, pysyväistä,
Mut ihmeellistä sittenkin ja kummaa.

THESEUS.

Tuoss' ilon hurmaamina tulevat he.
(Lysander, Demetrius, Hermia ja Helena tulevat.)

Iloa, ystävät, ja onnea
Ja hauskaa lempiaikaa ainaiseksi!

LYSANDER.

Siunatkoon vielä suuremp' onni teidän
Pöytänne, vuoteenne ja askeleenne!

THESEUS.

Niin. Eikö iloja ja karkeloita,
Mill' iltaisesta maatapanon aikaan
Nää kolme pitkää tiimaa viettäisimme?
Miss' on tuo meidän ilomestariimme?
Hupia eikö? Eikö näytelmää,
Mi lientäis tämän piinahetken tuskaa?
Hoi, Philostrate!

PHILOSTRATE.

Armollinen herra!

THESEUS.

Mit' ajanviettoa on täksi illaks?
Hyppyä? Soitantoa? Hidast' aikaa
Hilastamalla täytyy peijata.

PHILOSTRATE.

Täss' olis näytelmien luettelo.
Mink' ensin niistä haluatte nähdä?

(Antaa paperin.)

THESEUS (lukee).

"Kentaurein kanssa taistelu, min laulaa
Kuohilas Ateenasta harpun myötä."
Ei sitä! Armaalleni jo sen kerroin
Setäni, Herkuleksen, kunniaksi.
"Humaltuneiden bakkanaalein raivo,
Jotk' Orpheus runoilijan raatelivat."
Kulunut kappal; näyteltiin, kun viimein
Thebestä voittajana palasin.
"Yhdeksän Muusan surulaulu siitä,
Ett' Oppi äsken kerjuudessa kuoli."
Pureva, moittelias pilkkaruno,
Hääjuhlan kunniaksi sopimaton.
"Ikävän lyhyt näytös Pyramosta
Ja Thisbestä: yks surullinen pila."
Ikävän lyhyt! Surullinen pila!
Se on kuin kuumaa jäätä, mustaa lunta.
Sopua tästä epäsovust' etsi.

PHILOSTRATE.

Se kappal tuskin kymmentä on sanaa;
Niin lyhyttä en toista ole nähnyt.
Mut kymmenen on sanaa siinä liikaa.
Ja ikävä se on: ei järki-puhett',
Ei kelpo näyttelijää näytelmässä.
Ja surullinen on se, hyvä prinssi:
Pyramus siinä tappaa itsensä.
Näin sitä harjoiteltavan, ja myönnän
Ett' itkinkin, mut iloisempaa kyynelt'
Ei ilminaurusta lie vuodatettu.

THESEUS.

Ja keitä ovat näyttelijät sitten?

PHILOSTRATE.

Työkansaa kovakourait' Ateenasta,
Jotk' ennen eivät hautoneet lie päätään,
Mut tylsää muistiaan nyt juhlaksenne
Täll' ovat näytelmällä vaivanneet.

THESEUS.

Me tahdomme sen kuulla.

PHILOSTRATE.

Ai ai, herra;

Ei teille sovi se; sen olen kuullut;
Se joutavaa on, jonkin joutavaa;
Jos ette mieli nähdä, kuinka on se
Mieliksi teille pitkäks venytetty
Ja vaivall' opittu.

THESEUS.

Sen tahdon nähdä.

Ei yksinkertaisten ja uskollisten
Saa tarjousta koskaan halveksia. —
Tuo heidät tänne' — Istukaahan, naiset!

(Phllostrate menee.)

HIPPOLYTA.

En nähdä voi, kuin kurja kiusaantuu
Ja uskollinen uupuu taakkans' alle.

THESEUS.

Sit' armas, ei sun tarvitsekaan nähdä.

HIPPOLYTA.

Hän sanoo, ett' on huono heillä kunto.

THESEUS.

Sen kunnokkaampi huonosta on kiittää.
Huvimme olkoon verhoon peittää erheet
Jos puutteellist' on köyhän kunnioitus,
Mies jalo tahtoon katsoo eikä taitoon.
Jos minne tulin, tervehdykseks oli
Suur'oppineilla puheet valmihina.
Vavisten seisovat he, kalpein kasvoin,
Ja puolilauseessa jo häkeltyivät;
Opittu läksy pelvost' istui kurkkuun,
He mykistyivät kokonaan, ja minä
Jäin tervehdyksettä. Mua usko, armas,
Vait'olo tuo jo lausuu tervehdyksen,
Ja hiljainen ja kaino kunnioitus
Enemmän puhuu kuin tuon korskailevan
Puhujataidon kärkäs lörppäkieli.
Tuo alttius ja mykkä suoruus vain
Minust' on vaietessaan puheliain.

(Philostrate palajaa.)

PHILOSTRATE.

Jos suvaitsette, prologi on valmis.

THESEUS.

Se tulkoon.

(Torventoitotuksia.)

(Prologi tulee.)

PROLOGI.

"Jos teitä loukkaamme, niin parastaan
Jokainen meistä tahtoo teille näyttää.
Täst' älkää suuttuko siis ollenkaan,
Me tehtävämme tahdomme vaan täyttää.
Tulimme kiusaks vaan, se tietäkää,
Huvinne vuoks ei laisinkaan. Siis luulkaa
Min luulettinkin. Kehnoa on tää,
Ja luultavasti kadutten. Mut kuulkaa:
Nyt alkaa näytäntö; kun näette sen,
Niin tiedätten min tietää tahdotten."

THESEUS.

Tuo mies ei ole turhan tarkka, hän.

LYSANDER. Hän ajelee kuin äksyä varsaa; ei ymmärrä sanoa: ptruu, humma! Hyvä opetus,
armollinen herra: ei puhumisesta, jos ei puhu oikein.

HIPPOLYTA. Toden totta, hän soittelee prologiaan kuin lapsi huilua: ääntä siitä lähtee, mutta
taito puuttuu.

THESEUS.

Tuo puhe on kuin hämmentynyt vyyhti:
Ei mikään paikka rikki, mutta kaikki
On epäkunnossa. Ken tulee tuossa?

(Pyramus ja Thisbe, Muuri, Kuutama ja
Jalopeura astuvat äänettöminä esiin.)

PROLOGI.

"Te tästä kenties ihmetyksiin jäätte,
Mut totuus vihdoin kaikki selvittää.
Tuo mies on Pyramus, se tietäkäätte,
Ja Thisbe tämä kaunis rouva, tää.
Tuo miesi tuossa savi-iskoksessa
Se häijy Muuri on, jok' erottaa
Nuo lempijät, ja jonka rakosessa
Voi rakkaat toisillensa kuiskuttaa.
Tuo, jolla lyhty, koira, pensas on,
Esittää Kuutamaa: näet, kuutamalla
Nuo rakastajat lemmen liittohon
Rupeevat Ninon haudan kompuralla.
Tuo hirmu-otus kuvaa Jalopeuraa,
Jot' uskollinen Thisbe kammoaa
Ja pakeneekin, kun on ilman seuraa,
Ja paetessaan vaipan pudottaa,
Min jalopeuran veriturpa tahraa.
Pyramus tulee, sulho kaunis, hoikka,
Ja löytää Thisben vaipan murhatun;
Ja syvään sydämmeensä syöksee poika
Nyt säilän syyllisen ja kirotun.
Ja Thisbe alla silkkiäis- on puun
Ja tikariinsa syöksyy. Kaiken muun
Sen teille kertoo tämä lempiseura
Ja Muuri, Kuutama ja Jalopeura."

(Prologi, Thisbe, Jalopeura ja Kuutama poistuvat.)

THESEUS.

Sep' ihmett' on, jos jalopeura puhuu.

DEMETRIUS. Mitä ihmettä se on; voineehan jalopeura tehdä sen, minkä moni aasikin tekee.

MUURI.

"Niin tapahtuu nyt tässä näytelmässä,
Ett' olen minä, Kirso, muuri tässä
Ja muuri moinen — sanoa sen voin —
Joss' ompi reikä eli halkioin,
Johonka salass' usein Thisbe saapi
Ja Pyramuksen kanssa kuiskuttaapi.
Tää savi ja tää iskos näyttää juuri,
Ett' olen minä toden totta muuri.
Ja tässä reiän näätte, tään ja tään,
Jost' armaat kuiskailevat keskenään."

THESEUS.

Voiko paremmin puhua puuta ja heinää?

DEMETRIUS.

Se on sukkelin välimerkki, minkä koskaan olen kuullut puhuvan.

THESEUS.

Nyt käv Pyramus muuriin käsiksi. Hiljaa!

PYRAMUS.

"Yö mustapintainen! Oi, julma yö!
Oi, yö, jok' aina tulet päivän päästä!
Oi, yö, oi, yö, mun tuskiani säästä!
Sanansa, oi, ma pelkään, Thisbe syö. —
Ja sinä, muuri! Rakas, armas muuri,
Jok' olet mun ja hänen kotiaan,
Sä, muuri, muuri, rakas, armas muuri,
Tuo tänne reikäs, että nähdä saan.

(Muuri nostaa sormensa.)

Oi, kiitos! Zeus sua kaitkoon, muuri kulta!
Mut mitä nään? En nää ma Thisbeäin.
Oi, häijy muuri, auvon peität multa!
Kivesi kiroan, kun narraat näin."

THESEUS. Minusta pitäisi muurin, koska sillä on tunto, kirotta häntä takaisin.

PYRAMUS. Ei maakaan, herra, ei hänen sitä pidä. "Narraat näin" on Thisben replikka; hänen pitää nyt tulla esiin, ja minun pitää häntä vakoilla tästä reiästä. Saattepa nähdä, että käy ihan niin kuin sanon. Kas, tuossa hän jo tulee!

(Thisbe tulee.)

THISBE.

"Oi, muuri, tuskiani usein kuulet,
Kun Pyramostani mun erotat;
Ja kiviäs nää kirsimarja-huulet
Ja iskostasi usein muiskaavat."

PYRAMUS.

"Ma äänen nään; nyt reikään etsin tien
Ja katson, josko Thisben kasvot kuulen.
Thisbe!"

THISBE.

"Mun kultani se on, ma luulen."

PYRAMUS.

"Niin luule mitäs luulet; kultas lien,
Ja kuin Limander minä sua lemmin."

THISBE.

"Ja minä niinkuin Helena sua hemmin."

PYRAMUS.

"Niin rakas Prokokaan ei Skephalulle."

THISBE.

"Kuin Proko Skephalulle, sinä mulle."

PYRAMUS.

"Tään reiän kautta suukko mulle suo."

THISBE.

"Niin, sinä sit' et saa, vaan muuri tuo."

PYRAMUS.

"Nyt Miinan haudallenko seuraat mua?"

THISBE.

"Jos elän taikka kuolen, seuraan sua."

MUURI.

"Ja näin nyt muuri tehtävänsä kuittaa,
Ja menojaan nyt muuri mennä suittaa."

(Muuri, Pyramus ja Thisbe poistuvat.)

THESEUS. Nyt on siis sulku poissa naapurien väliltä.

DEMETRIUS. Ei muuta neuvoa, kun seinilläkin on korvat.

HIPPOLYTA. Tuommoisia tyhmyyksiä en ole ikänäni kuullut.

THESEUS. Parhaat tätä lajia ovat vaan varjoja, eivätkä huonoimmatkaan ole sen huonompia, jos mielikuvitus vähän auttelee.

HIPPOLYTA. Niin, teidän mielikuvituksenne eikä heidän.

THESEUS. Jos me emme heistä sen pahempaa kuvittele, kuin mitä he itse itsestään kuvittelevat, niin voivat he käydä verrattomista miehistä. Kas, tuossa kaksi jaloa eläintä, Kuu ja Jalopeura.

(Jalopeura ja Kuutama tulevat.)

JALOPEURA

"Te armaat naiset, jotka vapisette,
Jos pisku hiiren-otus maassa kiljuu,
Nyt kenties säikytte ja kalpenette,
Kun Jalopeura raivoss' aivan viljuu.
Min' olen Puutiainen, hyvä seura,
En koiras- enkä naaras-jalopeura;
Jos tässä jalopeuraks äityisin,
Niin hengestäni ehkä pääsisin."

THESEUS. Kohtelias peto ja hyvin tunnollinen.

DEMETRIUS. Niin, siitä pedosta saattaa todellakin pettyä.

LYSANDER. Tuolla jalopeuralla on oikea ketun rohkeus.

THESEUS. Niin oikein; ja hanhen äly.

DEMETRIUS. Ei maarinkaan; sillä hänen rohkeutensa ei voita hänen älyään, mutta kettu voittaa hanhen.

THESEUS. Mutta varmaan hänen älynsäkään ei voita hänen rohkeuttaan, sillä hanhi ei voita kettua. No niin, mutta jääköön se asia hänen älyttäväkseen, ja kuunnelkaamme kuuta.

KUUTAMA. "Tää lyhty kuvaa sarvipäätä kuuta."

DEMETRIUS. Hänellä olisi pitänyt olla sarvet päässä.

THESEUS. Hän on täysikuu: sarvet ovat näkymättöminä kehässä.

KUUTAMA.

"Tää lyhty kuvaa sarvipäätä kuuta;
Ja minä olen miesi kuussa, minä."

THESEUS. Se on suurin erehdys kaikista. Miehenhän pitäisi olla lyhdyssä; kuinka hän muuten voi olla miesi kuussa.

DEMETRIUS. Hän ei tohdi valkean tähden; sillä, nähkääs, se on jo muutenkin himmenemään päin.

HIPPOLYTA. Olen kyllästynyt tuohon kuuhun; soisin, että se vaihtuisi.

THESEUS. Hänen pienestä älynsä valosta näkyy, että hän on vähenemässä; mutta kohteliaisuuden ja järjestyksen tähden täytyy meidän kestää loppuun asti.

LYSANDER. Jatka, kuu!

KUUTAMA. Kaikki, mitä minulla on sanottavaa teille, on se, että sanon teille, että lyhty on kuu, minä olen miesi kuussa, tämä orjantappurapensas on minun orjantappurapensaani ja tämä koira on minun koirani.

DEMETRIUS. Mutta tuon kaiken pitäisi olla lyhdyssä, sillä kaikkihan nuo ovat kuussa. Mutta vait! Tuossa tulee Thisbe.

(Thisbe tulee.)

THISBE.

"Tää Miinan hauta on. Mut miss' on armas."

JALOPEURA.

"Uu-uu-uu-".

(Jalopeura karjuu; Thisbe pakenee.)

DEMETRIUS. Hyvin karjuttu, jalopeura.

THESEUS. Hyvin juostu, Thisbe.

HIPPOLYTA. Hyvin loistettu, kuu. — Tosiaankin, tuo kuu loistaa sangen sievästi.

(Jalopeura repii rikki Thisben vaipan ja poistuu.)

THESEUS. Hyvin revitty, jalopeura.

DEMETRIUS. Ja sitten tuli Pyramus.

LYSANDER. Ja sitten katosi jalopeura.

(Pyramus tulee)

PYRAMUS.

"Oi, kiitos, kuu, sun päivänvalostas,
Ja kiitos, että kirkkaat sätees paistaa!
Sun lämpimässä kultaloisteessas
Saan armaan Thisben näköpaita maistaa."

"Voi, hirveää!
Mit' omi tää?
Voi, mikä tuska karvas!
Kas, silmä, kas!
Voi, laupias!
Oi, kultanuppu armas!
Ma vaippas sun
Näen tahratun;
Nyt, raivottaret, tänne,
Ja leikelkää
Ja repikää
Ja riistäkää
Pois elämäni jänne!"

THESEUS. Tuopa voihkina ja rakkaan ystävän kuolema melkein voisivat tehdä ihmisen

surunvoittoiseksi.

HIPPOLYTA. Toden totta, minun tulee sääli tuota miestä.

PYRAMUS.

"Miks, luonto, jalopeuran loit sa vainen,
Kosk' armahani raiskata se voi,
Jok' on — ei, ei — jok' oli kauniin nainen,
Mik' eli täällä, elpyi, söi ja joi."

"Oi, kyynel, oi,
Nyt huppeloi!
Käy, miekka, rintaan päin nyt!
Tuoss' sydän on
Mun, Pyramon!
Näin kuolen, näin, näin, näin nyt.
Jo kuolinkin,
Pois erkanin,
Jo lensin taivaan puoleen.
Ei liiku suu.
Pois tiehes, kuu!
Nyt kuolen, kuolen, kuolen."

(Kuolee. Kuutama poistuu.)

/p

THESEUS.

Niin, nyt hän kuoli, mies kulu.

LYSANDER.

Eikä maksa nyt kuoliotakaan.

THESEUS.

Mutta kaluseppä voi kulusta vielä tehdä kalun.

HIPPOLYTA.

No, mutta kuutama lähtee pois, ennenkuin Thisbe palajaa ja löytää
armaansa.

THESEUS.

Hän löytää hänet tähtien valossa. Tuossa hän jo tulee, ja hänen
voihkinaansa kappale päättyy.

/*

(Thisbe tulee.)

*/

HIPPOLYTA.

Minusta sen ei tarvitsisi olla pitkä tuollaisen Pyramon vuoksi. Toivon
että hän suorittaa asiansa lyhyesti.

DEMETRIUS.

Tomun hiukekin vaa'assa jo ratkaisee, kumpi on parempi, Pyramusko vai
Thisbe: toinen mieheksi, Jumala nähköön, toinen naiseksi, Jumala
paratkoon.

LYSANDER.

Hän on jo hänet keksinyt suloisilla silmillänsä.

DEMETRIUS.

Ja nyt hän voihekii seuraavaisesti:

/p

THISBE.

Nukutko jo?
Vai kuolitko,
Mun kyyhkyni? Kies' auta!
Oi, äännähän!
On kuollut hän,
Ja silmät peittää hauta.
Ma onneton!
Kaikk' mennyt on:
Sen poski mesinukka
Ja lilja-suu
Ja muoto muu
Ja nenä niinkuin kukka.
Oi, siskoset,

Te kolmoset,
Nyt peskää käsiänne
Verissä mun,
Mult' armaan kun
Te veitte sipsillänne!
Vait, kieli, vait! —
Nyt, miekka, kait
Sa tahdot rintaa syödä.
Hyvästi vaan!
Nyt kuolemaan!
Hyv' yötä, yötä, yötä!

(Kuolee.)

THESEUS. Kuutama ja jalopeura ovat jääneet jäljelle kuolleita hautaamaan.

DEMETRIUS. Niin, ja muuri myöskin.

PULMA. Ei suinkaan; vakuutan, että muuri on revitty maahan, joka erotti heidän vanhempansa. Suvaitsetteko katsella epilogia tai kuulla bergomaski-tanssia, jota kaksi meidän miehistä hyppelee?

THESEUS. Ei mitään epilogia, sitä pyydän. Kappaleenne ei kaipaa puolustusta. Älkää puolustelko! Kun näyttelijät ovat kaikki kuolleet, ei ole ketään moitittavaa. Totisesti, jos tämän kirjoittaja olisi näytellyt Pyramuksena ja hirttäytynyt Thisben sukkanauhaan, niin olisi tästä tullut kaunis murhenäytelmä; ja kaunishan se tosin nytkin on ja sangen hyvin toimitettu. Mutta tuokaa nyt se bergomaski-tanssinne nähtäväksi, ja jättäkää koko epilogi.

(Tanssia.)

THESEUS.
Yön rautakieli soi jo kahtatoista.
Levolle, rakkaat! Mörkö-aika joutuu.
Makaamme aamull' ehkä liian kauan,
Näin pitkälle kun yötä valvomme.
Mut jouduttipa sentään hidast' yötä
Tuo paksu ilve. Ystävät, nyt maata!
Ja neljätoista päivää yhtenään
Huveilla tätä juhlaa vietetään.

(Menevät.)

Toinen kohtaus.

(Puck tulee.)

PUCK.

Tiiker' ärjyy nälissänsä,
Susi kuuta ulvoo nyt,
Työmies kuorsaa pirtissänsä
Päivän töistä väsynyt.
Arinassa hiilos hohkaa,
Huhkain huutaa, valittaa,
Sairas tuskissansa ohkaa,
Lähtöänsä valmistaa.
Tähän aikaan yöstä itse
Haudatkin ne aukenee,
Kirkkotarhan ympäritse
Aavehet ne astelee.
Ja me, keijut, kiertelemme
Valjakkoa kuuttaren,
Aurinkoa pakenemme
Pimeässä hiipien.
Nyt on iloa: ei tohdi
Hiirikään nyt hiiskahtaa.
Itse käyn ma luutaan kohti,
Rikat työnän oven taa.

(Oberon ja Titania seurueineen tulevat.)

OBERON.

Valaiskaa nyt päivän suussa
Himmeäksi sali tää!
Keveään kuin lintu puussa,
Keijukaiset, hyppikää!
Lauluani noudatelkaa,

Laulakaa ja sipsutelkaa!

TITANIA.

Kanteloiset helkkymään,
Joka sanaa säistämään!
Käsikkäin nyt laulelkaamme,
Tämä seutu siunatkaamme.

(Laulua ja tanssia.)

OBERON.

Ja nyt, ketjut, talo tää
Aamukoihin kierrelkää.
Paras vihkivuode sen
Onnen saakoon ijäisen.
Suuri olkoon lasten luku,
Siunatuksi tulkoon suku.
Nämä kolmet aviot
Ikilemmess' olkohot.
Luonnon käs' ei heihin saa
Tahraa pienint' istuttaa,
Ett'ei heimoon syntyis lasta
Velhon luomaa vaihdokasta,
Viirusilmää, ristisuuta
Taikka viallista muuta.
Teillenne te valakaa
Nurmen kastett' ihanaa,
Linnan joka huonehellen
Siunausta toivotellen,
Että rauha taloss' olkoon,
Isännälle onni tulkoon.
Pois nyt vaan
Joutuisaan!
Aamukoissa kohdataan.

(Oberon ja Titania seurueineen lähtevät.)

PUCK.

Jos me haamut loukkaamme,
Meille anteeks suokaatte;
Luulkaa, että nukahtain
Näkyjä nyt näitte vain,
Että tämä heikko ilvi
On vaan tyhjä unipilvi.
Soimata meit' ette saa.
Toiste näätte parempaa.
Jos nyt moitteest' ansiotta
Pääsemme, niin toden totta
Vasta teemme paremmin, —
Kunnon Puck sen lupaakin,
Eikä mieli sanaans' syödä.
Hyvää yötä, hyvää yötä!
Kätten pauketta nyt vaan!
Puck hän pysyy sanassaan.

(Poistuu.)

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK KESÄYÖN UNELMA ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and

research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs

1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability

to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.